

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

TITKÁRI JELENTÉS.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1905. évi közgyűlésén előadta: *Bund Károly*.

Tisztelt Közgyűlés! Egyesületünknek a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett tevékenysége, a melyről beszámolni most kötelességem, a hazai erdőgazdaság érdekkörébe eső fontos kérdések egész sorozatára terjedt, a melyek részben mint még megoldatlan feladatok a multból származtak át, részben pedig a legutóbb lefolyt év alatt merültek fel.

A multból visszamaradt feladatok közül a legfontosabb az 1902. évi menyházai közgyűlésnek az a megbízása volt, hogy az igazgató-választmány a legelőgazdasági törvény alapelveit állítsa össze. Ennek a feladatnak a megoldása különös körülményt igényelt s ezért hosszabb időt is szükségelt, örömmel jelenthetem azonban, hogy az erre vonatkozó tárgyalások az elmúlt évben befejezést nyertek.

Az ügy előzményei eléggé ismeretesek. Legelőinknek egyáltalában nem gazdaságos kezelése, illetőleg kezelésüknek és ápolásuknak teljes hiánya különösen a domb- és hegyvidéken szinte általánosságban arra a sajnálatos és most már következményeiben is érezhető eredményre vezetett, hogy a legelőterületek egy része terméketlen kopárrá lett, általában pedig termőképességük csökkent, úgy, hogy állatállományunknak már nem nyújthattak elegendő táplálékot.

A helyett azonban, hogy gazdáink e közgazdaságilag felette hátrányos és előjeleiben már régóta felismerhető jelenség orvoslását a legelőterületek további rombolásának megszüntetésére és termőképességük emelésére irányított erélyes akcióban keresték volna, minduntalan az az óhaj merült fel, hogy az eddig üzött, teljesen okszerűtlen legelőgazdaság által hasznavehetetlenné vált területek az erdő rovására bővítettessenek, a nélkül természetesen hogy gazdáink a legcsekélyebb biztosítékát nyújtották volna annak, hogy az erdőből kihasított újabb legelőterületek nem részesülnek époly észszerűtlen kezelésben, mint az eddigi legelők.

A midőn az erdőszet ezen törekvések ellen, a melyek ma

már úgysem tulságosan nagy és ugyszólván napról-napra értékben emelkedő erdőállományunkat komolyan veszélyeztették, védekezett, innen is, onnan is felhangzott az a többnyire teljesen indokolatlan panasz, hogy az erdészet a legeltetést ok nélkül korlátozza, ezzel a nép anyagi romlását okozza és azt kivándorlásra készíti.

Ismeretesek az Országos Erdészeti Egyesületnek ez ügyben történt ismételt állásfoglalásai. Egyesületünk nem nézhette tétlenül, hogy az eddigi okszerűtlen legelőgazdaság mindig újabb és újabb erdőterületek termőképességét veszélyeztesse s felszólalásaiban ismételten hangoztatta, hogy ennek a kérdésnek megoldása nem annyira az erdőgazdaság, mint inkább a mezőgazdaság terén keresendő. Sajnos azonban, hogy gazdatársadalmunk nem ismer-vén fel az ügy nagy jelentőségét, vagy más fontosabbnak tartott ügyekkel lévén elfoglalva, nem vonta be legelőgazdasági bajaink gyökeres orvoslását működése körébe, úgy, hogy egyesületünk érdekeltségénél fogva elvégre elhatározta, hogy maga lép fel e téren kezdeményezőleg. 1902. évi közgyűlésén egyesületünk Téglás Károly m. k. erdőtanácsos, főiskolai tanár előadása alapján tehát elhatározta, hogy lépéseket tesz arra nézve, hogy a legelőgazdaság törvényhozási uton megfelelően szabályoztassék.

Ezen határozatnak megfelelően igazgató-választmányunk feladata volt a legelőgazdaság szabályozását célzó törvény alapelveit összeállítani. E feladat megoldását a választmány egy bizottságra bízta, a mely magát gazdasági szakértőkkel kiegészítette és Téglás Károly tagtársunk szakavatott előadása mellett a kérdést behatóan tanulmányozta. A bizottság tárgyalásainak eredménye egy terjedelmes, a kérdést minden oldalról megvilágító és kellően indokolt javaslat, a melyet az igazgató-választmány is elfogadott s a mely az Erdészeti Lapok f. havi számában egész terjedelmében közöltetett.*)

Miután e javaslatról még nem szerezhett a közgyűlés minden egyes tisztelt tagja tudomást, annak tartalmát főbb vonásokban a következőkben ismertethetem :

A legelőgazdasági törvénynek a javaslat szerint hármas a feladata és pedig először a legelőterületek termőképességét biztosítani, másodsor a legelők használatát a közérdek követelmé-

*) Lásd Erdészeti Lapok múlt évi XII. füzetét.

nyeihez mérten szabályozni és végül harmadszor módot és eszközt nyújtani a legelőgazdaság fejlesztésére.

Ehhez képest a javaslat kiterjed *általános*, valamennyi legelőre érvényes, valamint egyes birtok-kategoriákra vonatkozó *különleges* intézkedésekre, a melyek az említett cél elérésére alkalmasnak mutatkoztak. Gondoskodik a javaslat a termőképességet veszélyeztető cselekmények eltiltásáról, bizonyos esetekben gazdasági tervek készítéséről, a már elkopárosodott részek megjavításáról, a határok megjelöléséről, az állatok pásztoroltatásáról, az állategészségügyi követelményekről, tüzkárok elhárításáról és a káros növények és rovarok pusztításáról. Kiterjed a javaslat a közérdekből behatóbb intézkedéseket szükségessé tevő birtok-kategoriák legelőinek tervszerű kezelésére és őrzésére s minderre a kellő állami támogatást is javaslatba hozza.

Külön fejezet foglalkozik a legelők felügyeletére vonatkozó intézkedésekkel és a legelőgazdaság fejlesztését célzó intézkedésekkel. Ez utóbbiak közül felemlítjük a közlegelők alakítását, a közlegelőket terhelő szolgalmak megszüntetését, a legelők tulságos felaprózásának megakadályozását, a már felosztott legelők együttes kezelésének elősegítését, a legelőgazdaság állami támogatását, a legelőgazdasági ismeretek terjesztését, a legelők hozzáférhetőségének és vízzel való ellátásának biztosítását. Gondoskodik végül a javaslat egy legelőgazdasági alap létesítéséről, a közbirtokosságok, valamint a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt legelők gazdasági ügyvitelének szabályozásáról és a szükséges büntető határozatokról.

Úgy hiszem, t. közgyűlés, hogy a javaslatnak ez a rövid körvonalozása is elegendő annak megítélésére, hogy tényleg érdemleges művel van dolgunk, a melynek gyakorlati érvényesülése a legelőgazdaság terén mutatkozó s az erdőgazdaságra is oly hátrányosan visszaható bajokat gyökeresen orvosolná s a mai viszonyokkal szemben nagy haladást jelentene.

Az igazgató-választmány e javaslatot az 1902. évi közgyűlés felhatalmazása alapján alkalmas időpontban a földmivelésügyi kormány elé fogja terjeszteni és az érdekelt gazdasági egyletekkel is közli.

A legeltetés kérdésével kapcsolatban állott Berendi Béla m.

kir. erdőmester, időközben elhunyt tagtársunknak az 1903. évi közgyűlés elé terjesztett indítványa, a mely akkor az igazgatóválasztmánynak adatott ki.

Berendi indítványában egyfelől annak kimondását kívánja, hogy a legelő-erdő, ritkább eseteket kivéve, nem felel meg céljának, másfelől pedig az általa „ligetes-legelő“-nek nevezett gazdasági üzemet tanulmány tárgyává kívánja tenni s a mennyiben az erre vonatkozó vélemény kedvező volna, felterjesztést óhajtott tételni a kormányhoz az iránt, hogy a ligetes legelőknek alakítását, felügyeleti szempontból való elbírálását novelláris uton szabályozza.

A tiszt. közgyűlés előtt ismeretes, hogy Berendi tagtársunk éles határt vont az u. n. ligetes legelők és a legelő-erdők között. A ligetes legelőben az erdősült területek a szabad, famentes gyepvel váltakoznak, míg a legelő-erdő fogalmát Berendi olyképen magyarázza, hogy annak egész területét, ritkábban vagy sűrűbben, de lényeges megszakítás nélkül fák borítják.

Az igazgatóválasztmány ott, a hol feltétlen és nem feltétlen erdőtalaj, habár kisebb részletekben váltakozik, a maga részéről is előnyt ad a ligetes legelőknek, a milyenek, habár legelő-erdő neve alatt, már több helyen létesültek.

A legelő-erdő ugyanis, mint újabb, a gyakorlati tapasztalat által kellően ki nem próbált üzemmód, korántsem tekinthető ma sem véglegesen és minden részletében megállapodott fogalomnak s a gyakorlat sok helyen olyképen módosította a legelő-erdőnek irodalmilag tárgyalt tipikus alakját, hogy az a Berendi által propagált ligetes legelő fogalmának teljesen megfelel, vagy ahhoz nagyon közel áll.

Minthogy azonban nem mindenütt váltakozik a feltétlen és nem feltétlen erdőtalaj oly kedvező eloszlásban, hogy az illető terület egyes részein a faállomány irtható volna, a legelő-erdőnek Berendi által kifogásolt tipikus alakjától sem lehet megtagadni a létjogosultságot. Vannak a hegyvidéken oly esetek, a midőn a nép legelő iránti igényét feltétlen erdőtalajjal biró területen kell kielégíteni, a melyet csak a rajta álló és — habár laza záródásban — a terület minden részére eloszló faállomány óvja meg az elterméketlenedéstől.

Helyes Berendi abbeli nézete, hogy a feltétlen erdőtalajon legcélszerűbb kizárólag az erdőgazdaság elvei szerint eljárni s kétségtelen, hogy akkor, a mikor ettől a legelőszükséglet fedezése érdekében eltérünk, az erdőgazdaság áldozatot hoz, mely azonban gazdasági fejlődésünk mai fokán egyes esetekben nem kerülhető el, a mikor is a legelő-erdőre, mint kivételes és ideiglenes kiegészítő eszközre vagyunk utalva.

A mi Berendi indítványának azt a részét illeti, a melyben a ligetes legelők alakítására és felügyeleti szempontból való elbírálására nézve novelláris intézkedést kér, erre nézve a legelőgazdasági törvény alapelveinek tárgyalása során maga az indítványtevő megnyugodott abban, hogy erre külön novelláris intézkedés nem szükséges.

Méltóztassék t. közgyűlés az igazgató-választmánynak Berendi néhai tagtársunk indítványára vonatkozó ezt a jelentését jóváhagyólag tudomásul venni.

Foglalkozott az igazgató-választmány Szentimrey Dániel tagtársunknak a tagosítás ügyére régebben tett indítványával. Az indítványtevő ugyanis abból az alkalomból, hogy a földmivelésügyi kormány néhány év előtt új tagosítási törvény alkotásának tervével foglalkozott, felhívta a választmány figyelmét arra, hogy e törvény előkészítése közben több, az erdőgazdaságot közelről érdeklő kérdés is felmerül. Ilyenek az erdészeti szakértők bevonása az előzetes eljárás során, a birtokkikerekítés, a részleges tagosítás, az u. n. cseretagosítás eseteiben érvényesítendő erdőgazdasági érdekek, megakadályozása annak, hogy feltétlen erdőtalaj osztassék ki, mint mezőgazdasági birtok stb.

Az igazgató-választmány az indítványozó javaslatait helyeselte és azok érvényesítésére törekedni fog.

Az igazgató-választmány tárgyalásai továbbá kiterjedtek a földmivelésügyi minisztérium u. n. Székelyföldi kirendeltségének egy jelentésére, a melyben az a székely nép gazdasági felsegélyezésére tesz javaslatokat s a melyet Tallián Béla volt földmivelésügyi miniszter véleményadás végett küldött volt le egyesületünkhöz. A választmány az erdőgazdaságot érdeklő javaslatokat legnagyobb részben helyeseknek találta és csak néhány részletkérdésre vonatkozólag tett megjegyzést.

Már a mult közgyűlésen volt szerencsém bejelenteni, hogy Tavassy Lajos tagtársunk indítványt tett a métermértéknek a fa-kereskedelem terén való kötelező alkalmazására nézve. Választmányunk a kérdést, a melynek kétségtelen gyakorlati jelentősége van, beható tanulmány tárgyává tette s úgy találta, hogy különösen az u. n. raktári árunál alkalmazandó normálméretek megállapítása szükséges. Erre vonatkozólag konkrét megállapodásra is jutott s az ügyben felírt a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumokhoz s egyuttal számos más érdekelt testületet megkeresett e mozgalom támogatására. S bár a kormány részéről erre vonatkozó felterjesztésünkre választ még nem kaptunk, mégis annyiban eredményesnek jelezhetem eljárásunkat már eddig is, hogy igen sok testület csatlakozott javaslatunkhoz, így az Orsz. Iparegyesület, az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület, a Magyar Gyáriparosok Szövetsége, a Magyar Mérnök és Építész Egylet és 10 kereskedelmi és iparkamara.

Az ország egyes vidékein mozgalom indulván meg vidéki erdészeti egyesületek alakítására nézve, igazgató-választmányunk szükségesnek tartotta azzal a kérdéssel foglalkozni, vajjon ily egyesületek alakulása a hazai erdőgazdaság érdekében áll-e? A választmány álláspontja ebben a kérdésben az volt, hogy vidéki egyesületek, ha komoly és céltudatos vezetés alatt állanak, hasznára lehetnek erdőgazdaságunknak, előnyeik valóban azonban csak akkor érvényesülnének, ha szervezésük az ország egész területére kiterjed és ha közöttük és az Országos Erdészeti Egyesület között a vállvetett együttműködést biztosító szerves kapcsolat állana fenn. Miután azonban az utóbbi két tekintetben a siker biztosítékai ez idő szerint nincsenek meg, a választmány ez idő szerint maga nem kezdeményezi vidéki egyesületek alakítását, a mennyiben azonban ilyenek, különben egészséges alapon alakulnak, az erdőgazdasági érdekek előmozdítására irányuló tevékenységüket a maga részéről kész teljes mértékű erkölcsi támogatásban részesíteni.

Eddig t. közgyűlés, a mint méltóztatnak tudni, egy ily vidéki erdészeti egyesület alakult, amely Borsod-, Gömör- és Hevesmegyékre terjed ki s a mely egyesületünkkel eddig annyiban kereste az érintkezést, hogy rendes tagjaink sorába lépett. Részünkről

őszintén kívánjuk, hogy a hazai erdőgazdaság jól felfogott érdekében kifejtendő működését a legszebb siker koronázza.

Elintézést nyert az elmúlt egyesületi évben Illés Nándor tagtársunknak a kincstári vadászat mikénti kezelésére vonatkozó indítványa. Választmányunk ebben a tekintetben főleg azt kérelmezte a földművelésügyi kormánytól, hogy az erdőtisztek részére mindenütt hasítottassék ki megfelelő vadászterület, tehát az illető bérletek lejártával azokban az erdőgondnokságokban is, ahol ezidőszerint a vadászból ki vannak zárva, továbbá felhívta a választmány a földművelésügyi kormány figyelmét a fővad tulságos elszaporodásából erdőgazdaságunkra háruló veszélyekre és reámutatott a baj orvoslására alkalmasnak mutakozó eszközökre.

Ez a felterjesztésünk már válaszban is részesült, melyben a földművelésügyi minisztérium a kincstári erdőtisztek vadászatára nézve az egyesület kérelmét méltányolva, kilátásba helyezi, hogy a lejáró vadászbérletek újbóli értékesítésénél gondoskodni fog arról, hogy a személyzet mindenütt megfelelő vadászterülethez jusson. A mi pedig a fővad tulságos elszaporodását és az ebből származó károsításokat illeti, a minisztérium addig is, míg a vadászati törvény revíziója alkalmából a mező- és erdőgazdasági érdekek fokozottabb megoltalmazásáról és az egyesület javaslata értelmében a lelövési idő megfelelő szabályozásáról lehet gondoskodni, kivételes lelövési engedélyek adásával óhajt a tényleg mutakozó bajokon segíteni.

Igazgató-választmányunk ezt a választ egyelőre tudomásul vette, a kérdés további fejleményeit azonban figyelemmel fogja kísérni.

A legutóbbi közgyűlés óta felmerült fontosabb ügyekre térve át, elsősorban Dr. Bedő Albert I. alelnökünk indítványát kell fel- említenem, a melyben az időközben lemondott földművelésügyi kormány ama szándékára vonatkozólag kívánta az egyesület állásfoglalását, a mely az erdőfelügyelői és a községi erdőket kezelő állami erdőtiszti teendők egyesítésére nézve fennállott; állásfoglalást kívánt továbbá arra a tényre nézve, hogy az országos főerdőmesteri cím már nincs alkalmazásban s hogy erdészeti képzettséggel nem bíró, jogvégzett fiatal tisztviselők osztattak be egyes erdőhatóságokhoz.

A választmány az I. alelnök ur ezen indítványának tárgyalására szélesebb körű bizottságot küldött ki, amely azonban munkálatait még nem kezdvén meg, ezuttal még nem vagyok abban a helyzetben, hogy e kérdésben bővebb jelentést tegyek.

Ugyanígy áll a dolog a választmánynak ama határozatára vonatkozólag, hogy az önálló vámterületnek az erdőgazdaságra várható hatását tanulmány tárgyává teszi.

Ellenben befejezést nyertek azok a tárgyalások, a melyek Zemplén vármegye gazdasági egyletének azon átirata kapcsán váltak szükségessé, a melyben az említett egylet erdészeti középiskolák ügyében a földmivelésügyi minisztériumhoz intézett felterjesztésének támogatását kérte.

Ugyanezen ügyben és ugyancsak Zemplén vármegye gazdasági egyletének felterjesztése alapján egyébiránt a földmivelésügyi kormány is kikérte egyesületünk véleményét.

A választmány, t. közgyűlés, erdészeti középiskolák létesítését károsnak tartaná, mert:

1. a most teljes képzettséggel bíró erdőtisztek által kezelt erdőbirtok egy része ily alacsonyabb képzettségűek kezelésébe kerülne, a mi a közérdekkel ellenkezik és a mai állapot visszafejlődésével volna egyértelmű;

2. mert a középiskolák meggyőződése és az ausztriai tapasztalat szerint nem szolgáltatnák azt az elemet, a mely kisebb magánbirtokainkon alkalmazásra számíthat s az ott kínálkozó állásokkal megelégszik; végül

3. mert ekként egy társadalmilag félszeg, helyzetével elégedetlen és szükségtelen elemet nevelnénk mesterségesen.

Ellenben szükségesnek találta a választmány, hogy alsó erdészeti szakoktatásunk kérdésével foglalkozzék s e végből az elnökséget egyik legutóbbi ülésében felhatalmazta, hogy ennek a kérdésnek beható tárgyalására az erdőbirtokosok, a gyakorlati erdőgazdasággal és az erdészeti tanügygyel foglalkozók körére terjedő széleskörű bizottságot alakítson.

Az alsó erdészeti szakoktatás kérdésének tárgyalását kívánta egyebekben egyik tagtársunk, Szakmáry Ferencz beérkezett indítványa is. Ez az indítvány azonban oda irányult, hogy az alsó erdészeti szakoktatás kérdése utólagosan a mai közgyűlés napi-

rendjére tüzessék, a mire az a meglehetősen széles mederben folyó irodalmi vita daczára sem érett még meg, de másfelől az indítvány beérkeztekor a közgyűlésre szóló meghívók már ki lévén bocsátva, a tárgysorozat utólagos megváltoztatása ezért is nehézségekbe ütközött.

A folyó évben felmerült fontosabb ügyek során végül felemlitem már most a selmeczbányai m. k. bányászati és erdészeti főiskola tanári karának memorandumát a főiskola székhelyének áthelyezésére nézve, a melylyel bővebben tárgysorozatunk további során lesz alkalmunk foglalkozni.

Áttérve már most egyesületünk egyéb ügyeire, első sorban az irodalmi tevékenység ama részéről kell megemlékeznem, amely a Deák Ferencz alapítványtól független. E téren az elmúlt évben egy újabb kiadványa volt egyesületünknek, a népszerű erdészeti növénytan utolsó füzete, melylyel népszerű kiadványainknak Fekete Lajos szakavatott tollából eredő sorozata befejezést nyert.

Alapítványaink közül a Horváth Sándor alapítványból ez évben a kamatok elégtelen volta miatt jutalomdíj nem volt kiadható, a Bedő Albert alapítványnak ellenben mindkét ösztöndija kiosztásra került. A választmány az ösztöndíjak egyikét Schudich Nándor, másikát Lesenyi Ferencz főiskolai hallgatóknak adományozta.

Jóteköny alapítványaink az elmúlt évben is gyarapodtak s nevezetesen Stainer Gyula tagtársunk újabb 2000 K-val járult hozzá azok növeléséhez. Az 1904. év végével ezen alapítványokból 5340 K segélyt osztottunk ki és pedig a Wagner Károly és Luczenbacher Pál alapítványokból 53 özvegy részesült 40—70 K segélyben; az Erzsébet királyné alapítványból 21 erdőtiszt árva leány kapott 40—40 K; a Faragó Béla alapítványból 3 árva 68—68 K segélyt; végül a Tisza Lajos alapítványból 18 erdőtiszt 60—190 K és 6 altiszt 40—100 K segélyt nyert.

Az egyesület anyagi viszonyaira nézve a következő tájékoztató adatokat közölhetem a t. közgyűléssel:

Folyó évi bevételeink december hó 16-ig 63.176 K 66 f-t tettek ki, kiadásunk pedig ugyanezen időben... 56.612 K 04 f volt, a pénztári készlet tehát a jelzett napon... 6.564 K 62 f volt.

Törzsvagyonunk, mely az 1904. év végével a számadások szerint 858.106 K 58 f volt, jelenleg a következő összegekből áll:

Készpénz	2.116 K 69 f
Alapítványi kötelezvényben... ..	74.324 K 65 f
Értékpapirokban	354.300 K — f
A székház értéke... ..	388.330 K 52 f
Leltári tárgyak	23.966 K 60 f
Könyvtár	20.399 K 87 f

Összesen 863.438 K 33 f

mely összegből a különféle alapítványokra 238.185 K 49 f esik. Törzsvagyonunk tehát a múlt év vége óta 5.331 K 75 f-rel szaporodott, ez a szaporulat azonban az év végével remélhetőleg nagyobb lesz, mert a pénztári készletből a törzsvagyont illető összegek csak az év végével adhatók át a törzsvagyonnak. Pénztárunk ezenkívül 20.145 K 25 f értékű különféle rendeltetésű letétet kezel.

A számadásvizsgáló bizottság a pénztárt két ízben rovincsoltta s mindkét alkalommal a pénztári kezelést teljes rendben találta.

Egyesületi tagjaink létszáma ezidőszerint 1 tiszteletbeli, 854 alapító és 1074 rendes tag, vagyis összesen 1929.

Tiszteletteljes jelentésem befejezéseként még azon tagtársainkról kell megemlékeznem, a kiket a sors az elmúlt évben sorainkból kiragadott. Elhunyt alapító tagjaink sorából *József* főherceg ő cs. és k. fensége, aki egész életén át meleg érdeklődéssel viseltetett az erdőgazdaság iránt. Egyesületünk az országos gyászból méltóan kivette részét. Koszorút helyezett a ravatalra, a gyászszertartásnál az elnök ő excellentiájának vezetése mellett küldött-ségileg vett részt és a fenséges családhoz részvétiratot intézett.

Veszteség érte választmányunkat is *Havas* Ágoston alapító tagunknak tragikus körülmények között történt elhunytával. Benne a választmány egyik buzgó, agilis tagját gyászoljuk, aki egyesületi életünkben élénk részt vett. Az ő sirját is koszorúval diszitettük és a gyászszertartáson számos egyesületi tag vett részt.

Alapító tagjaink közül elhunytak továbbá: *Andrássy* Tivadargróf, papi *Balogh* Péter, pallini *Inkey* István báró, *Keglevich* István gróf, *Kremnitzky* Aladár, *Kugler* Lajos, *Lesenyi* Ferencz, *Muhos* István, *Neuschloss* Marczel, *Penti* Albert, *Szajbély* Norbert, gumoliczai *Terbócs* Bertalan, mumoki *Várjon* Géza és *Verbovszky* József.

A rendes tagok közül elhunytak: Sipeki *Balás* Árpád, *Berendi* Béla, *Bükhel* Antal, *Ebergényi* Béla, *Gáts* Károly, *Lohr* Antal, *Pirkhofer* Endre, *Pohl* Mór és *Porubszky* Árpád.

Méltóztassék elhunytuk feletti részvétének jegyzőkönyvi kifejezést adni.

Végül tisztelettel jelentem, hogy néhai nagyérdemű alelnökünknek, Wagner Károlynak sirját a lefolyt évben is kegyelettel gondoztuk.

II.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1905 december 16-án tartott
RENDES VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Csupor* István, *Hangay* Géza, *Hirsch* István, *Lászlóffy* Gábor, *Nagy* Károly, *Péché* Kálmán, *Reinfusz* Bódog, *Schmidt* Ferencz, *Simon* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula, *Tuzson* János dr., *Vadas* Jenő választmányi tagok, *Balogh* Ernő, *Szalai* Ernő számadás-vizsgáló bizottsági tagok és az egyesület tisztikara.

Távolmaradásukat kimentették: *Almásy* Andor, *Bittner* Gusztáv, *Gaul* Károly, *Havas* József, *Leitner* Elek, *Scholcz* Ottó, *Sóltz* Gyula, *Tavi* Gusztáv, *Török* Gábor, *Vadászfy* Jenő, *Vuk* Gyula, választmányi tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Horváth* Sándor alelnököt és *Nagy* Károly választmányi tagot kéri fel.

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő: a folyó évben a mai napig bevételeztetett 63.176 K. 66 f., ugyanezen idő alatt kiadatott 56.612 K. 04 fillér.

Rendkívüli bevételek czimén befolyt: kötvényekben tett alapítványok törlesztésére 731 K; a Wagner Károly és az Erzsébet királyné alapítványok javára 500—500 korona mint Stainer Gyula adománya.

Jelenti továbbá, hogy az október hó 6-án tartott választmányi ülés határozatából 7400 K n. é. 4⁰/₀-os koronajáradékkötvény vásároltatott, mely az illető alapítványoknál bevételeztetvén, a földhitelintézetnél őrzött letétünkhöz csatoltatott.

Felhatalmazást kér a titkár, hogy a Luczenbacher Pál alapítványnál kisorsolt 5000 K n. é. orsz. közp. hitelszövetkezeti 5⁰/₀-os kötvények helyett — ilyenek nem lévén kaphatók — szintén 4⁰/₀-os magyar koronajáradékot vásárolhasson, nemkülönben az év végével az alaptőkénél és a különféle alapítványoknál mutatkozó készpénz terhére is ily értékpapírokat szerezhessen be.

Végül jelenti, hogy a számadás-vizsgáló bizottság f. hó 12-én váratlan rovincsolást tartott, mely a pénztárt teljes rendben találta.

Az igazgató-választmány a pénztári jelentést tudomásul véve, a javaslatba hozott értékpapír-vásárlást elrendeli.

III. Egyik fővárosi pénzügyintézetnek az egyesület letétjének kezelésére vonatkozó ajánlatát a választmány, tekintettel a földhitelintézettel fennálló régi összeköttetésre, figyelembe vehetőnek nem találta. (1570/905.)

IV. Az igazgató-választmány a következő segélyeket szavazza meg:

1. A gróf Tisza Lajos-alapítványból: Kákossy László 160 K, Márton Benedek 156 K, Ágh Gyula és Kiss Ernő (T.-Kubin) 150—150 K, Kass Ede és Hors János 120—120 K, Hoffmann Gyula dr., Nyul Sándor, Brannich Gyula 100—100 K, Lux Vilmos, Stark Ferencz, Geyer H. Viktor, Kolbenheyer József, Ormay Gyula, Vozárik Ferencz 80—80 K, Szigyártó József, Petyko Antal és Giller Ede 60—60 K, Markocsány Ferencz és Rácz Imre 50—50 K, Pap Sándor, Fülöp János, Ilosvay Dezső, Szálka Albert 40—40 K, összesen 2076 K.

2. A Wagner Károly alapítványból: özv. Werner Emilné 70 K, özv. Gere Andrásné 60 K, özv. Reindl Károlyné, özv. Melts Vinczéné, özv. Ruz Miksáné és özv. Hecht Józsefné 50—50 K, özv. Winkler Ferenczné, özv. Zachar Józsefné, özv. Janák Lászlóné, özv. Kernács Gyuláné, özv. Kürthy Gézáné, özv. Pukács Antalné, özv. Skultéty Nátánné, özv. Zeller Gézáné, özv. Hajnal Istvánné, özv. Trauer Gusztávné, özv. Nagy Gyuláné, özv. Tauber Ödönné, özv. Faller Józsefné, özv. Hermel Ágostné, özv. Basa Lajosné, özv. Rétyi Zsigmondné, özv. Collinászy Flórisné, özv. Matuskovic Béláné, özv. Jenőffy Jenőné, özv. Makónyi Samuné, özv. Janthó Jánosné, özv. Bokor Dénesné, özv. Németh Pálné, özv. Gáts Károlyné, özv. Adriányi Antalné, özv. Muhos Istvánné, özv. Marcell

Gusztávné, özv. Salamon Lajosné, özv. Kádár Istvánné, özv. Früstök Istvánné, özv. Braun Károlyné, özv. Loványi Lénárdné, özv. Révi Józsefné, özv. Plech Józsefné, özv. Lengyel Ödönné 40—40 K, összesen 1730 K.

3. A Luczenbacher Pál alapítványból: özv. Kremnitzky Aladárné és özv. Ilies Jakabné 50—50 K, özv. Radu Miklósné, özv. Böhm Ferenczné, özv. Domokos Sándorné, özv. Csaszkcóczy Mihályné, özv. Hantos Jánosné, özv. Steinhausz Józsefné, özv. Petykó Józsefné, özv. Belházy Emilné, özv. Pruzsinszky Károlyné és özv. Sável Sándorné 40—40 K, összesen 500 K.

4. Az Erzsébet királyné-alapítványból: Plecheisz Fanny és két nővére 152 K, Früstök Gizella és Sável Ilona 60—60 K, Janák Margit, Irén és Elvira, Kernács Róza, özv. Hoffer Tivadarné két leánya, Zeller Sárka, Hajnal Stefánia, özv. Hermel Ágostné leánya, Szalay Anna, Ziegelhofer Ida, Szántó Márta, Németh Jolán, Braun Ida 40—40 K, összesen 832 K.

5. A Faragó Béla-alapítványból: Kernács Béla és özv. Hajnal Istvánné egyik gyermeke egyenkint 83 K 33 f. segélyben részesült. A 83 K 34 f.-nyi harmadik segélyre, amelyet az alapító adományoz, a választmány első helyen özv. Hermel Ágostné egyik fiát, második helyen özv. Gere Andrásné, harmadik helyen özv. Früstök Istvánné egyik gyermekét hozza javaslatba.

Amennyiben a segélyezettek alapítványi tőkével tartoznak, avagy az alapítványi kamat vagy tagsági díj utolsó évi részletével hátralékban volnának, a segély megfelelő része ezen tartozások fedezésére fordítandó.

V. Selmezbánya városától az erdészeti főiskola székhelyének áthelyezése ügyében a következő ellenindítvány érkezett be:

Ellenindítvány.

Miután a selmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola székhelyének kérdésében semmi olyan helytálló indok fenn nem forog, mely a főiskolának Selmezbányáról való elhelyezését vagy esetleg a két ágazati szak elkülönítését okadatolná, továbbá:

miután az ezen egyesület részéről az ezredéves jubileum emlékére ugyancsak a bányászati és erdészeti akadémia elhelyezése s elkülönítése okából a magas kormányhoz intézett emlékirat

nemcsak célhoz nem vezetett, de azóta a kormány a főiskola újabb korszerű berendezése, ugyanabban több új tanszék rendezésére, a két testvérintézet igazgatásának a paritás elvére fektetett újjászervezése és új tanrendszer életbeléptetésével mindazon hézagot és hiányt pótolta, melyek az egyesület millenáris memorandumának indítékait képezték; továbbá miután a felettes két ministerium a tanári kar ajánlatából a két intézet elkülönítésének kérdését teljesen elejtette, sőt miután a kormány legújabb rendelkezései is több új laboratórium és tanterem berendezése tekintetéből arról tanuskodnak, hogy a főiskola azon színvonalra emeltetik, mely a joggal támasztható igényeknek megfelel, mondja ki az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése,

hogy a bányászati és erdészeti főiskolát jelen székhelyén, vagyis Selmeczbányán meghagyandónak tartja;

tekintettel azonban a kor egyre fokozódó igényeire, továbbá tekintettel azon érdekkapocsra, mely az Országos Erdészeti Egyesületet a főiskolához fűzi és amelynél fogva kell, hogy az az intézet új alapokra fektetett szervezetének további fejlesztését is szívében viselje — valamint tekintettel arra, hogy a főiskolai tanári kar többsége maga is jelezte közzétett memorandumában, hogy az újabb szervezet daczára is kielégítendő szükségletek, pótlást igénylő hiányok s leküzdendő nehézségek vannak, jelentse ki a közgyűlés, hogy készséggel hozzájárul mindahhoz, mi az örvendetes megindult fejlesztés lehető fokozásához szükséges és utasítsa az egyesület választmányát, hogy a hiányok, szükségletek és nehézségek okait kutassa s a kinyomozott eredményhez képest, valamint az orvoslásra vezető módok megállapítása után megfelelő javaslatokat terjesszen elő. *Szítnyay József* s. k., kir. tan., polgármester.

A választmány az ellenindítvánnyal szemben október hó 6-án hozott határozatát fentartja. Megállapítja egyuttal, hogy a város a főiskola 1904. évi átszervezésére jelen esetben tévesen hivatkozik, mert bármily örvendetes haladást jelent ez a szervezetváltozás erdészeti szakoktatásunk terén, az 1896. évi erdészeti gyűlés két sarkalatos követelését, a bányászati szakoktatástól való teljes különválasztást és a székhely kérdését érintetlenül hagyta. Megállapítja továbbá a választmány, hogy nem bir tudomással

arról, hogy a főiskola fölöttes hatósága a két intézet elkülönítése ügyében állást foglalt volna.

Kecskemét és Baja városoknak Selmezbánya ellenindítványát pártoló átiratai a közgyűlés elé terjesztetni rendeltetnek. (1666., 1703. és 1781/905. sz.)

VI. Márton Sándor alapító tag a következő indítványokat küldötte be:

*Az Országos Erdészeti Egyesület Igazgató-Választmányának
Budapest.*

Az Országos Erdészeti Egyesületnek f. hó 17-én tartandó rendes közgyűlésére alábbi indítványaimat tisztelettel bejelentve, kérem napirendre tűzésüket; u. m.:

1. határozza el a közgyűlés, hogy az Országos Erdészeti Egyesületnek jelenlegi czimét „Magyar Országos Erdészeti Egyesület“ czimre változtatja;

2. mondja ki a közgyűlés, hogy az Erdészeti Lapoknak legkésőbb 1907. év január hó 1-től kéthetenként való megjelenését kívánja;

3. határozza el a közgyűlés az alapszabályoknak oly irányu megváltoztatását, mely szerint 50 (ötven) tagnak írásbeli kérelmére a rendkívüli közgyűlés mindig egybehivandó;

s mindhárom indítványomnak elfogadás esetén leendő fogantatásával a tekintetes Igazgató-Választmányt javasolom megbízni. Indítványaimat a közgyűlésen leszek bátor megokolni.

Nyirbátor, 1905 december hó 13-án.

Teljes tisztelettel alázasat szolgálja

Márton Sándor.

Az igazgató-választmány az első indítvány mellőzését javasolja a közgyűlésnek, amely 1896-ban Piso Cornel hasonló indítványát is mellőzte. Az „országos“ jelző teljesen kifejezi az egyesület magyar jellegét, amely minden kétségen felül áll.

Az Erdészeti Lapok kéthetenként való megjelenésére vonatkozó indítványra a titkár mint lapszerkesztő megjegyzi, hogy azt a maga részéről nem ellenzi; a választmány az indítványt azzal a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy azt kellő tanulmányozás és a következő közgyűlésen leendő javaslattétel végett a választmánynak adja ki.

Az alapszabályok újabb módosítására vonatkozó indítványt a választmány annál kevésbé helyeselheti, mert az érvényben lévő alapszabályok szerint nem 50, hanem már 30 tag írásbeli kívánságára köteles az elnökség rendkívüli közgyűlést összehívni, ha a 30 tag közül 10 a választmánynak is tagja. Egyébiránt a választmány hivatkozik az 1904. évben tartott rendkívüli közgyűlésre, amely csupán egy tag kívánságára hivatott össze.

(*Megjegyzés.* Márton Sándor a decz. hó 17-én tartott közgyűlésen nem jelent meg. Helyette megjelent Pálos Konrád r. t. az egyesület elnökénél és Márton Sándor megbízásából oda nyilatkozott, hogy az indítványok közül azok, a melyek a választmány által elfogadhatóknak nem találtattak, visszavontaknak tekintendők. Ehhez képest a közgyűlésen csupán az Erdészeti Lapokra vonatkozó indítvány terjesztett be.) (1702/905. sz.)

VII. A kincstári erdőtisztek vadászata és a fővad által okozott károk ügyében tett felterjesztésre a következő válasz érkezett:

Az Országos Erdészeti Egyesületnek

Budapest,

Alkotmány-utca 6.

37,111/905. földmiv. min. — Folyó évi 625. számú hivatali elődömhöz intézett felterjesztésére, amelyben a fővadak által okozott mező- és erdőgazdasági károsításokra és azok lehető megszüntetésére hívja fel figyelmemet, értesitem az egyesületet, hogy valamint hivatalbeli elődeim indokolt esetekben minden lehető megtettek ezen bajok és panaszok megszüntetésére: úgy a magam részéről is készséggel segédkezet fogok nyújtani, hogy addig is, míg a vadászatról szóló törvény revíziója alkalmával a mező- és erdőgazdasági érdekek fokozottabb megoltalmazásáról és az egyesület itteni javaslata értelmében a lelövési idő megfelelő szabályozásáról lehet gondoskodni: ezen károsítások lehetőségig elháríttassanak.

Ami az egyesületnek a cél elérése érdekében tett javaslatait illeti: ezekre nézve megjegyzem, hogy az ország egyes részeiben tényleg már nemcsak a mező- és erdőgazdaság rovására, de a helyes tenyésztési szempontok ellenére is tulszaporodott fővadra kért kivételes lelövési engedélyek — tudtommal — eddigelé *indokolt* esetben sohasem tagadtattak meg, s ebben a tekintetben részemről is az eddig követett irányelvek szerint fogok jövőre eljárni. Az

állami erdőtisztai személyzet által, a kincstári vadászterületeken üzhető vadászat iránt előadott kérelmére nézve pedig arról kívánom értesíteni az egyesületet, hogy ezen kérelmet méltányolva, a lejáró vadászberletek újbóli értékesítésénél a lehetőségig gondoskodás fog történni a jövőben is, hogy ott, ahol a személyzet részére külön vadászterület rendelkezésre adva még nem lett, az megfelelő vadászterülethez jusson.

Mindezeket azzal a megjegyzéssel közlöm az egyesület megnyugtatóására, hogy miután a kincstári vadászberleteti szerződések, az erdősítéseknek a fővad kártevéséi ellen való megóvásáról megfelelő kikötésekkel minden alkalommal gondoskodás történik, másrészt pedig az erdőtisztai személyzetet, a részére kiharított kincstári vadászterületnek a fennálló szabályzatok értelmében való fokozottabb kihasználására és egyben a károsításoknak jobban kitett erdősítések őrzésére is — a helyenkint tulszaporodott fővad kártevésére való utalással felhívni szándékozom: részemről nem találok a fennforgó viszonyokat olyan aggályosoknak, amelyek még ezeken tulmenő rendkívüli intézkedésnek szükségét ezidőszerint indokolnák.

Budapest, 1905. év november hó 29.

Br. Feilitzsch s. k.

Az igazgató-választmány a választ tudomásul veszi.

VIII. A titkár bejelenti, hogy a Pátria-nyomda által felvett hirdetések utáni díjak rendkívül hiányosan folynak be, úgy, hogy az erre vonatkozó szerződés fennállása óta beszedett díjak alig fedezik az illető hirdetések nyomdai költségét.

A választmány erre való tekintettel a titkárt felhatalmazza, hogy az erre vonatkozó szerződést bontsa fel.

IX. A titkár jelenti, hogy a tagsági oklevelek elfogytak s ez alkalomból felveti azt a kérdést, nem volna-e megfelelőbb, a megtörtént felvételtől a tagokat egyszerű könyomásu levélben értesíteni és az eddig kiadott okleveleket mellőzni.

A választmány az eddigi gyakorlat fentartása mellett döntött s ehhez képest a titkárt utasította, hogy a tagsági okleveleket újból megrendelje.

X. Dr. Ghyczy Kálmán ügyvéd és erdőbirtokos kéri atyja, néhai Ghyczy Emil alapító tagsági jogának átruházását.

Az alapszabályok értelmében teljesítettik.

XI. Uj rendes tagként felvétetik: *Czillinger János* m. k. köz-alap. erdészjelölt, ajánlja Vadászfy Jenő.

K. m. f.

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

Hitelesítésül:

Nagy Károly s. k.
vál. tag.

Horváth Sándor s. k.
alelnök.

III.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1905. évi deczember 17-én
Budapesten tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Bund Károly* titkár, *Cserny Győző* segédtitkár, *Gaal Károly* pénztáros, továbbá: *Ács* Sándor, *Apáthy* Vilmos, *Arató* Gyula, *Babos* József, *Balaton* Antal, *Balogh* Ernő, *Balogh* Kálmán, *Bauhof* Károly, *Bedros* József, *Bekény* Aladár, *Béky* Albert, *Beyer* Jenő, *Bihari* Ödön, *Bittner* Gusztáv, *Boitner* Gyula, *Borszéky* Soma, *Borsiczky* Ottó, *Bossányi* István, *Brannich* Gyula, *Bruckner* Nándor, *Burdáts* János, *Csik* Gyula, *Csupor* István, *Dapsy* Frigyes, *Dénes* Géza, *Dezsényi* Jenő, *Doroszlai* Gábor, *Eránosz* Antal János, *Ercsényi* István, *Faragó* Béla, *Farbaky* István, *Fábry* Alajos, *Fekete* Zoltán, *Ferencsik* Ödön, *Fodor* László, *Földes* János, *Furherr* János, *Gábor* Sándor, *Gruber* Gyula, *Hacher* Gyula, *Halász* Géza, *Hangai* Géza, *Heinc* Hugó, *Henrich* Győző, *Hinfner* György, *Hirsch* István, *Irinyi* Aurél, *Iváskó* Sándor, *Janotyik* Károly, *Jankó* Sándor, *Jausz* Sándor, *Kaán* Károly, *Kallivoda* Andor, *Karvas* Emil, *Kende* Dániel, *Koller* János, *Kondor* Vilmos, *Korzenszky* Antal, *Kozma* István, *Kovács* Aladár, *Kováts* Béla, *Körmendy* Károly, dr. *Kövessi* Ferencz, *Krajnyák* János, *Lende* Ede, *Levitzky* Albert, *Lenhárd* Antal, *Mariányi* János, *Mayer* Gyula, *Mihalus* Sándor, *Miksó* Imre, *Mitske* Gusztáv, *Molcsányi* Gábor, *Muzsnay* Géza, *Nagy Károly* (Budapest), *Nagy Károly* (Lugos), *Nagy* György, *Nemes* Károly, *Orlovsky* Gyula, *Pálka* Gyula,

Palkovics Emil, Pálos Konrád, Patzl Jenő, Péch Kálmán, Pétermann Keresztély, Pirkner Ernő, Pitroff Kornél, de Pottere Gerard, Pöschl Ferencz, Puskás Ferencz, Rappensberger Andor, Ratkovszky Károly, Rochlitz Dezső, Roth Gyula, Ryll Victor, Sándor Imre, Sándor Jenő, Sebők Ernő, Simon Gyula, Sóltz Gyula, Spettmann János, Schmidt Ferencz, Schmidt Károly, Schuster Lajos, Szabó Ferencz, Szabó József, Szalai Ernő, Szakmáry Ferencz, Székely József, Szenes József, Szilágy József, Szitnyay József, Tarsolly Árpád, Téglás Károly, Teodorovits Ferencz, Térfy Béla, Tomassek Miklós, Tomcsányi Gyula, Tornay Gyula, Tuzson János, Varga János, Wiegandt Henrik, Winkler Miklós, Zachár István, Zólomy Imre, Zsivanovics Zsiva.

Elnök: Méltóztassanak helyeiket elfoglalni. Az ülést ezennel megnyitom. Van szerencsém az Országos Erdészeti Egyesületnek a mai napra összehívott közgyűlésén megjelent tagokat szívélyesen üdvözölni. És hogy mindjárt az ügyek intézéséhez fogjunk — anyagunk lévén elég — első sorban a jegyzőkönyv hitelesítésére *Tomcsányi Gyula* és *Halász Géza* urakat kérem fel. A titkár ur fogja vezetni a jegyzőkönyvet és mindenekelőtt fel fogja olvasni a hatóságok, testületek és uradalmak részéről megjelent küldöttek neveit.

Titkár: Van szerencsém a t. közgyűlésnek bejelenteni, hogy képviselőt a *földmivelésügyi miniszterium Tomcsányi Gyula* m. k. erdőigazgató úr, a *vallás- és közoktatásügyi miniszterium Dapsy Frigyes* erdőmester úr személyében küldött ki. Társ egyesületeink közül a *horvát-szlavon erdészeti egyesület Mariányi János* k. erdőmester úrnak, az *osztrák birodalmi erdészeti egyesület és a Pálffy hgi uradalom Bittner Gusztáv* erdőmester úrnak kiküldésével tisztelt meg, míg a *morvasziléziai erdészeti egyesület* képviselőjére csekélységetet kérte fel.

Van szerencsénk továbbá körünkben tisztelhetni: *A bányászati és erdészeti főiskola* képviselőjében *Fodor László* dr. rektor urat, *Vadas Jenő* főerdőtanácsos, *Téglás Károly* erdőtanácsos és *Kövessi Ferencz* dr. tanár urakat, *Budapest* székesfőváros képviselőjében *Gückler Károly* városi erdőmester urat, *Brassó* sz. k. város képviselőjében *Orlovsky Gyula* városi erdőmester urat, *Körmöcbánya* sz. k. és főbányaváros képviselőjében *Palkovics Emil* polgármester urat és *Lende Ede* városi erdőmester urat, *Pozsony* sz. k. város képviselőjében

seletében *Bauhof* Károly erdőmester urat, *Selmecz- és Bélabánya* sz. k. város képviselőjében *Szitnyay* József kir. tanácsos, polgármester urat, *Farbaky* István ny. főbányatanácsos urat, *Heincz* Hugó országgyűlési képviselő urat és *Zólyomi* Imre városi erdőmester urat, a *szab. osztrák magyar államvasúttársaság* képviselőjében *Boitner* Gyula főerdész és *Wiegandt* Henrik erdész urakat, az *egri főkáptalan* képviselőjében *Tornay* Gyula, a veszprémi püspökségi uradalom képviselőjében *Csik* Gyula, a *veszprémi káptalan* uradalmi képviselőjében *Patzl* Jenő és a *kalocsai érsekségi uradalom* képviselőjében *Mattanovich* Károly erdőmester urakat.

Ezen bejelentésem kapcsán egyúttal felhívom a t. közgyűlés becses figyelmét alapszabályaink 10. §-ának 17. pontjára, mely szerint hatóságok, testületek, intézetek és társulatok vagy egyletek tagsági jogukat — ideértve a közgyűlésen való felszólalás és a szavazás esetét is — egy képviselő útján gyakorolják.

Elnök: Méltóztassanak örvendetesen tudomásul venni, hogy ilyen nagy érdeklődés mellett képviseltetik magukat a különböző testületek.

Igen tisztelt közgyűlés! Áttérünk a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett működésről szóló jelentésre. A titkár úr fogja előadni, méltóztassanak meghallgatni.

Titkár: (Olvassa jelentését, mely az E. L. jelen füzetében egész terjedelmében közöltetett.)

Elnök: T. közgyűlés! Méltóztattak hallani a titkár úr jelentését az igazgató válaszmánynak a múlt közgyűlés óta tett intézkedéseiről. Méltóztatnak hozzászólni? Indítványozza a titkár úr jelentésében, hogy a válaszmánynak a legelő-gazdasági törvény alapelveire vonatkozó 1902. évi határozatok végrehajtása körüli eljárását méltóztassanak tudomásul venni; továbbá Szentimrey Dániel, Berendy Béla, Illés Nándor és Tavassy Lajos tagtársak indítványaira vonatkozó jelentését hasonlóképen méltóztassanak tudomásul venni; végül, hogy a vidéki erdész-egyesületek alakítására és az erdészeti középiskola ügyére vonatkozó jelentését szintén méltóztassanak tudomásul venni.

Méltóztatnak hozzászólni? Nem. Akkor tehát méltóztatnak a titkár úr jelentését tudomásul venni s a titkár úr jelentésének tudomásul vételével az igazgató-válaszmánynak az elébb jelzett

ügyekre vonatkozó intézkedéseit és elhatározásait hasonlóképp helyeslőleg tudomásul venni. Hasonlólag méltóztatnak hozzájárulni ahhoz, hogy a közgyűlés az elhunyt tagok feletti részvétének a jegyzőkönyvben adjon kifejezést. (Helyeslés.)

Ilyen értelemben határoztunk.

T. közgyűlés! Alapszabályaink értelmében — a 13. §. rendelkezik erre vonatkozólag — az elnökség megbízatása lejárt. A magam és két elnöktársam nevében az eddigi bizalmat megköszönve, a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk állásainkat, kérve, hogy alapszabályainknak megfelelőleg a választás iránt intézkedni méltóztassék. Valamint méltóztassék intézkedni, az alapszabályoknak ugyancsak a 13. §-ára való tekintettel az igazgató-választmányba választandó 9 kisorsolt tag újraválasztása iránt és az időközben elhalt Havas Ágoston állásának betöltése iránt is. Az alapszabályok értelmében a számvizsgáló-bizottság is 7 taggal újra választandó lesz. A választás titkosan, szavazatszedő-bizottság előtt fog történni.

Kérem, méltóztassanak hozzájárulni, hogy *Boitner* Gyula úr elnöklete alatt *Balogh* Ernő és *Mitske* Gusztáv urakból alakíttassék a szavazatszedő-bizottság, a kik szivesek lesznek a szavazatokat beszédni és az eredményt összeszámolni. Addig a gyűlés fel lesz függesztve.

Simon Gyula: T. közgyűlés! Mielőtt nagyméltóságod a közgyűlést felfüggesztené, egy indítványt kívánok tenni. Az egyesületeknek célja és feladata mindig azon sikerekhez van kötve, melyeket vezetői tevékenységükkel elérnek. És mi, a kik az Országos Erdészeti Egyesület tagjai vagyunk, ebben a tekintetben nemcsak teljes megnyugvással, hanem büszke önérzettel mondhatjuk, hogy egyesületünk vezetésében a sikert csak az a tevékenykedés koronázta meg, a melyet vezetőink buzgóságukkal kifejtettek. (Élénk helyeslés.) Mielőtt tehát a három évi ciklus lejáratával az elnökség elhagyná helyét, azt hiszem tolmácsa vagyok a közgyűlés minden tagjában élő érzelmeknek, ha báró Bánffy Dezső önagyméltóságának, (Éljenzés) valamint dr. Bedő Albert és Horváth Sándor öméltóságainak (Éljenzés) a lefolyt három évi ciklus alatt tanusított tevékenységükért, bölcsességükért, fáradozásaikért, buzgalmukért a közgyűlés hálás elismerését, őszinte és

igaz köszönetét nyilvánítom és arra kérem a t. közgyűlést, hogy ezen indítványomnak a jegyzőkönyvben is kifejezést adni méltóztassék. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Elnök: T. közgyűlés! A most visszalépő elnökség köszönettel veszi a bizalom megnyilvánulását és a jóakaratot, a melyet az igen t. szónok úr kifejezett, azt gondolja azonban az elnökség, hogy nem tett egyebet, minthogy kötelességét teljesítette, mert ha vállalkozott valamely teendőre, akkor azt kellő odaadással és buzgalommal kellett végeznie. (Éljenzés.) A gyűlést ezennel felüggesztem.

Szünet után.

Elnök: Méltóztassanak helyeiket elfoglalni. A szavazatszedőbizottság a szavazatokat beszedte, de a míg számba venné, addig talán méltóztatnak hozzájárulni, hogy folytassuk a tanácskozást. A napirend sorrendje szerint az erdészeti főiskola székhelyének kérdését fogjuk tárgyalni. A titkár úr fogja előadni.

Titkár: Tisztelt közgyűlés! Egyesületünknek az 1896. évi országos erdészeti gyűlésen kifejezésre jutott és egyhangúlag határozattá emelt az az óhaja, hogy az erdészeti főiskola székhelye Budapestre helyeztessék át, a folyó évben ismét napirendre került. Ezúttal magának a főiskolának tanári kara az, a mely a főiskola székhelyének Budapestre való áthelyezését terjedelmes emlékiratban sürgeti, mely emlékiratot támogatás végett egyesületünknek is megküldte.

Igazgató-választmányunk az egyesület ezen régi óhajának és törekvésének a főiskolai tanári kar kebeléből, tehát legilletékesebb helyről származó újabb impulzusát örömmel üdvözölte, egyben azonban megállapította, hogy a memorandumban kifejezett az a kívánság, hogy a bányászati és erdészeti főiskola székhelye Budapestre helyeztessék át, csak részben fedi az 1896. évi országos erdészeti gyűlés határozatát, a mely egyúttal az erdészeti főiskola teljes önállósításának szükségességét is kimondotta. Miután azok az okok, a melyek a multban a bányászati és erdészeti szakoktatás teljes különválasztása mellett szóltak, ma is fennállanak, az igazgató-választmány a maga részéről az 1896. évi országos erdészeti gyűlés jól megokolt határozatát a maga egészében fentartotta s egyben elhatározta, hogy ezt az ügyet jelen közgyűlésünkön a

titkári jelentés keretén kívül a tárgysorozat külön pontjaként terjeszti a t. közgyűlés elé, hogy erdészeti szaktársadalmunknak ekként újból módja legyen az erdészeti szakoktatás s vele az egész erdőgazdaságnak ebben a vitális kérdésében megnyilatkoznia, remélhetőleg ugyanazzal az egyértelműséggel, a melylyel az 1896. évi határozat hozatott.

Azok az indokok, a melyek az 1896. évi határozatot megértelték, a tisztelt közgyűlés előtt ismeretesek és sokkal jobban érezzük át azokat mindnyájan, semhogy bő ismétlésükbe kellene bocsátkoznom. Arra vélek tehát szorítkozhatni, hogy alelnökünknek Horváth Sándor miniszteri tanácsos úrnak akkori előadásában oly meggyőzően előadott, éppen a szavak keresetlensége által súlyos érveit röviden visszaidézzem a t. közgyűlés tagjainak emlékezetébe. Kéves az, amit a magam részéről hozzátehetek, elvenni valót pedig egyáltalában nem találtam.

Ha végigtekintünk erdészeti szakoktatásunk eddigi fejlődésén, azt kinos vergődésnél egyébnek aligha nevezhetjük. Az a békó pedig, amely az erdészeti szakoktatást szabad fejlődésében mindenkor gátolta és merem állítani, ma is gátolja, az egyfelől *a bányászati szakoktatással való kapcsolat*, másfelől *a főiskola elhelyezése* volt.

A mindig kisebbségben lévő erdészeti tanárok törekvései sohasem juthattak teljesen érvényre. A törekvések egy része már magában a tanári testületben jutott zátonyra, másik részük pedig azért nem érvényesülhetett, mert a főiskola fölöttes hatósága eddig első sorban a pénzügyminisztérium volt, ahol a tanügy egyáltalában, különösen pedig az erdészeti szakoktatás közvetlen érdekvéviseléssel nem bírt.

Ami magát az oktatást illeti, ennél a bányászattal való kapcsolatnak az a mindkét félre felette káros hatása van, hogy a közösen hallgatott tárgyak előadása sem a bányászat, sem az erdészet igényeinek nem felel meg teljesen. S hogy ezen állapot mellett az erdészeti szakoktatás szenved *nagyobb* sérelmet, azt bizonyítani nem kell, hiszen a közös tárgyak előadó tanárai majdnem mind bányászok, s ha nem is azok, semmiesetre sem erdészek.

De vajjon ez a Selmezbányán, a világforgalomból kikapcsolt

helyen ily alárendelt viszonyban létező erdészeti főiskola ebben a helyzetében és ezen a helyen felkelthette-e a kormányban (nem értve ide a szűkebb értelemben vett erdészeti kormányzatot), a tudományos és gazdasági világ szélesebb köreiben s végül a nagyközönség előtt az érdeklődésnek és méltánylásnak azt a fokát, amely előfeltétele lett volna annak, hogy a tanintézet fejlesztésére irányuló törekvések — eredjenek azok bárhonnan — azt a visszhangot keltsék, amely sikerüknek záloga lett volna? Ugy hiszem, hogy a teljes elzárkózottságban, szinte észrevétlenül működő, a külvilággal alig érintkező intézet erre nem számíthatott s jórészt ennek tulajdonítom, hogy erdészeti szakoktatásunk fejlettsége hosszú ideig egyáltalában nem állott, s ma sem áll teljesen arányban erdőgazdaságunk nemzetháztartási jelentőségével. (Helyeslés.)

Az elméleti oktatás tekintetéből a főiskola jelen elhelyezése azzal a nagy hátránnyal jár, hogy a tanári kar nélkülözi azt a közvetlen érintkezést más tudományos körökkel, mely annyi új impulzust ad a tudományos működésre. De nélkülözi a tanári kar a szorosabb kapcsolatot a gyakorlati erdőgazdaság vezetőivel is, amely szintén felette kívánatos.

Mi azt óhajtanók, hogy az erdészeti főiskola tanárai a haza tudományos életében a mostaninál sokkal nagyobb szerepet vinének, ami csak akkor követelhető meg tőlük, ha e végből nem kell saját költségükre időtrabló utazásokat tenniök. Ha mint szakértők, mint előadók, felolvasók itt is, ott is szerepelnének, mily nagy mértékben járulnának hozzá ma oly sokszor félreismert szakunk tekintélyének emeléséhez! (Ugy van!)

Selmeczbánya távol fekszik azoktól a helyektől, ahol a magyar erdőgazdaságnak speciális feladatai vannak, pl. a futóhomokos területektől. Ezért, valamint peripherikus fekvése miatt a kísérleti állomás elhelyezésére sem kedvező.

Reá kell mutatnom továbbá, hogy a tanári kar kiegészítésére alkalmas erők nevelése Selmeczbányán nehézségekbe ütközik. A magántanári intézmény, amely e kérdés megoldására alkalmas és az erdőgazdaság egyes részletkérdéseinek mélyebbre ható művelése végett is szükséges volna, ott meg nem valósítható.

De ha az elméleti oktatás, a tanárok tudományos tevékeny-

sége szempontjából előnyét látnók a székhely áthelyezésének, talán a gyakorlati bemutatás tekintetében bir viszont Selmezbánya oly előnyökkel, amelyek másutt nem találhatók fel? S bár e tekintetben Budapest nem nevezhető eszményinek, annyit mint Selmezbánya, habár más téren, mindenesetre nyújt és központi fekvésénél innen különféle erdős területek könnyen elérhetők. A perdöntő előnyt tehát ezen a téren sem kereshetjük.

Taglaljuk már most a kérdést a hallgatóság szempontjából. Erdőgazdaságunk jövőjére való tekintettel azt kell óhajtánunk, hogy az erdészeti főiskolán tanuló ifjuság már itt alkalommal birjon megfelelő látkört és általános műveltséget szerezni, amely az erdészet művelőinél is elengedhetlen kelléke annak, hogy a jövő gazdasági küzdelmeiben megállják helyüket.

Mi azt óhajtjuk továbbá, hogy környezetük az előrehaladás iránt fogékonnyá tegye őket és ment legyen attól a kicsinyes-ségtől, tespedéstől, amely eltörölhetetlen nyomot hagy az ifju lelkében. (Ugy van!)

Mi azt is óhajtánók, hogy a földbirtokos osztály fiait lássuk a főiskolán, szakértelmet gyűjtve saját birtokaik vezetésére.

Ezeknek az igényeknek t. közgyűlés teljesen csak a főváros felelhet meg.

Ami azokat az ellenvetéseket illeti, amelyek a vidéki működésre hivatott erdészek fővárosi nevelése ellen felhozattak, azokat Horváth Sándor ő méltósága 1896-ban részletesen megczáfolta, többek között reámutatván azokra a vidéken működő szolgabirákra, orvosokra stb., akik Budapesten nevelkedtek s mégis teljesen megfelelnek hivatásuknak.

Tisztelt közgyűlés! Csak röviden, némely érvet csak mintegy jelezve, utaltam azokra a főbb nézőpontokra, amelyekből az erdészeti szakoktatásnak ez a fontos kérdése megítélendő. Bennünket határozatunkban semmiféle melléktekintet nem vezérelhet, hanem kizárólag az erdészeti szakoktatás és az erdőgazdaság érdekei lehetnek mérvadók. Ezek szem előtt tartásával kérem a t. közgyűlést, méltóztassék jóváhagyólag tudomásul venni, hogy az igazgató-választmány az erdészeti szakoktatás kérdésében változatlanul ragaszkodik az 1896. évi országos erdészeti gyűlés azon határozatához, mely szerint ez a gyűlés

tekintettel arra, hogy az erdészetnek jelenlegi egyetlen felsőbb tanintézete nem önálló intézet, melynek minden szellemi munkása kizárólag az erdészeti érdekeknek szentelhetné idejét, hanem csak egy közös intézetnek a kiegészítő része, melyben az erdészeti szakoktatás az igazgatás közössége, a tanári testület nagy részének közössége és az előadások közössége által a bányászati szakoktatással szervesen egybe van kapcsolva;

s tekintettel továbbá arra, hogy az erdészeti főiskola jelenlegi székhelye sem elégítheti ki azokat az igényeket, melyeket az erdészet egyetlen felsőbb tanintézetének székhelyétől okvetlenül meg kell kívánni,

kijelentette, hogy a selmeczi erdészeti akadémiát jelenlegi szervezete mellett és jelenlegi székhelyén nem tartja alkalmasnak arra, hogy a tanítás, az erdészeti tudományok fejlesztése és az erdészeti irodalom művelése terén ezentúl reá váró feladatoknak sikeresen megfelelhessen s ennél fogva szükségesnek tartja, hogy az erdészeti szakoktatás a bányászati szakoktatástól teljesen elválasszassék és az erdészeti szakoktatás részére a fővárosban egyetemi színvonalon álló, minden szükséges segédeszközzel kellően felszerelt önálló erdészeti főiskola létesíttessék. (Helyeslés.)

Elnök: A választmány által elfoglalt ezen állásponttal szemben van itt egynehány beadvány. Méltóztassanak meghallgatni.

Titkár: A választmány javaslatával szemben áll Selmecz- és Bélabánya sz. kir. városnak következő indítványa: Olvassa az 1666/905. sz. ügyiratot. (L. szövegét a 32. és 33. oldalon.)

Selmeczbánya sz. kir. város ezen indítványára vonatkozólag engedje meg a t. közgyűlés, hogy néhány megjegyzést tegyek mindjárt ezúttal. Nem szólok ahhoz a kérdéshez, hogy vajjon tényleg semmi helytálló indok nem forog-e fenn az erdészeti főiskolának a fővárosba való áthelyezésére nézve. Én igyekeztem a fenforgó indokokat röviden jelezni s a t. közgyűlés elbírálására bizom, vajjon azok helyt állanak-e vagy sem.

Hivatkozik azonban a város arra az átszervezésre, a melyen főiskolánk a közelmúltban átesett. El kell ismerni, hogy a főiskola szervezetében a legújabb időkben igen előnyös változások mentek végbe; meg kell azonban jegyezni, hogy bármily előnyösek ezek a változások, mégis éppen azt a két kardinális követel-

ményét az 1896-iki határozatunknak, melyről itt szó van, alig, illetőleg nem is érintették. (Ugy van!) Ez az átszervezés ugyanis a bányászattal való kapcsolatot csak minimalis mértékben érintette; meglazította annyiban, hogy a rektori intézmény behozatalánál a paritás elve érvényre jutott, különben azonhan a bányászattal való kapcsolat és a közös előadások dolgában változást nem idézett elő. És érintetlenül hagyta ez az újjászervezés a főiskola székhelyének kérdését is.

Továbbá megjegyzés tárgyává kell tennem az ellenindítványnak azt a részét, a mely szerint a felettes két miniszterium, tehát a pénzügyi és földmivelésügyi miniszterium a tanári kar ajánlatára teljesen elejtette a két intézet elkülönítésének kérdését. Erre vonatkozólag tudomásom szerint kormányhatározat nem hozatott és meg kell jegyezmem azt is, hogy mi, az Országos Erdészeti Egyesület, 1896. évi felterjesztésünkre kaptunk ugyan annak idején egy ideiglenes választ, abban azonban egyáltalában nem jutott a kormánynak oly állásfoglalása kifejezésre, hogy a két intézet elkülönítésének kérdését elejtette, nekünk tehát erről tudomásunk nincsen.

Selmecz- és Bélabánya város ellenindítványát pártoló két másik üggyirat is érkezett az egyesülethez és pedig Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város átírata, a melyben Selmeczbánya ellenindítványát pártolja és Baja törvényhatósági joggal felruházott város hasonló átírata. (Olvassa az 1703 és 1781/905. sz. üggyiratokat.)

Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes elnökségének.

Budapesten.

26751/1905. Értesülésünk szerint az egyesület f. hó 17-ére kitűzött közgyűlésén tárgyalás alá kerül az erdészeti főiskolának Selmeczbányáról Budapestre való áthelyezésének kérdése is. Selmeczbánya sz. kir. város polgármesterének e tárgyban hozánk intézett levele és kiadott memoranduma, valamint erdészeti szakértőnk véleménye alapján foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és azon meggyőződésre jutottunk, hogy a kérdéses főiskolának Budapestre való áthelyezése az erdészeti szakoktatásnak nem érdeke, mert a szakszerű kiképzést sokkal jobban biztosítják az iskolának Selmeczbányán való hagyása, ahova az intézetet másfél évszázad hagyományai kapcsolják s ahol — egy nagy erdővidék központján — a tanulóknak gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni annál több alkalmuk van, mivel ezen csendes vidéki városban a modern gazdasági és társadalmi élet soknemű tünetei, a politikai élet szenvedélyei őket feladataiktól el nem vonják. E mellett

figyelembe veendőnek tartjuk azt is, hogy ezen fontos és nevezetes főiskolának meggyőződésünk szerint indokolatlan áthelyezése ezt a régi, az ország távoli vidékén nagy kultur-missziót teljesítő várost létalapjában érzékenyen támadná meg.

Amidőn tehát a tekintetes elnökségnek tudomására hozzuk, hogy az egyesületi közgyűlésen városunk közönsége ez alkalommal magát a tisztviselők nagymérvű elfoglaltsága miatt nem képviseltetheti; mély tisztelettel kérjük a tekintetes elnökséget, hogy ezen álláspontunkat és indokainkat az ügy tárgyalása alkalmával figyelembe venni méltóztassék.

Kecskeméten a városi tanácsnak az 1905. évi december hó 11-ik napján tartott üléséből.

A tekintetes Országos Erdészeti Egyesületnek

Budapest.

Az Országos Erdészeti Egyesület december 17-én tartandó közgyűlésén tárgyalás alá kerül az erdészeti főiskolának Selmezbányáról Budapestre vitelének kérdése is.

Selmezbánya és Bélabánya szab. kir. város törvényhatóságának tanácsa folyó év november 28-án 9936. szám alatt ide intézett átiratában is részletesen felsorolt indokok alapján a december hó 17-én tartandó közgyűléshez előterjesztést tett az erdészeti főiskolának Selmezbányán meghagyása érdekében határozat hozatal, illetve az ezzel ellenkező mozgalom elejtése végett.

Midőn az „Országos Erdészeti Egyesület” tekintetes közgyűlésének tisztelettel tudomására hozzuk, hogy Selmezbánya és Bélabánya szab. kir. város törvényhatóságának előterjesztésében felhozott indokokat a magunk részéről is teljes mértékben méltányoljuk és pártoljuk: egyben hazafias tisztelettel kérjük, hogy az erdészeti főiskolának Selmezbányán meghagyása érdekében határozni illetve az ezzel ellenkező mozgalmat elejteni méltóztatnék.

Baja thjf. város 1905. évi december hó 13-án tartott tanácsüléséből.

A magam részéről, mint előadó, tisztelettel kérem, hogy az igazgató-választmányunk a kilencz év előtt hozott országos gyűlési határozat elfogadását célzó indítványát elfogadni méltóztassanak. (Helyeslés.)

Elnök: Selmezbánya képviselője kért szót.

Szitnyai József: Nagyméltóságú elnök ur, mélyen t. közgyűlés! A római költő azt mondja: Honestum est pro patria mori. Ne vegye tehát rossz néven az igen t. közgyűlés, ha pro domo beszélek, mert édes meghalni a hazáért. Egyszer már meghaltam 1896-ban, de édes volt a halál, mert azóta, 10 év óta élek (Derűltég). Meghaltam azért, mert akkor is nem a város felszólalását fogadta el az országos gyűlés, hanem az igen t. választmány előterjesztését. De ép azért engedje meg az igen t. közgyűlés, hogy miután én nem hoztam magammal referenst, a ki helyettem

előadná indokaimat, becses engedelmmükkel felolvashassam azokat, mint az igen t. titkár ur is tette. (Halljuk!)

Miután fel lett olvasva a város ellenindítványa, azt hiszem mellőzhetem annak részletes előterjesztését. A mi az igen t. választmánynak eljárását illeti, arra azonban kell reflektálnom. A választmány október havi gyűlésében megállapodott abban, hogy az 1896-ban tett előterjesztését megújítja és ezen indítványt részletesen megokolta az Erdészeti Lapok szerkesztője a f. é. X. füzetben. Ezen közleményben az igen t. szerkesztő ur engem is aposztrofált és azt jegyezte meg, hogy nem tudja, mi indított engem annak kijelentésére a Bányászati és Kohászati Egyesület f. évi közgyűlése alkalmából, hogy „attól nem tartok, hogy az erdészeti akadémiát elviszik“.

Ezt a kijelentésemet tartozom itt megokolni.

A mikor 1896-ban a hosszú tárgyalás véget ért, a kik ott részt vettünk, a fehér asztalhoz siettünk. Akkor az a szerencse ért engem, hogy a magyar erdészet azon korifeusával szemben foglalhattam helyet, a ki alapvető munkássága által, a melyet az erdészet magyarrá tétele, a magyar erdészeti irodalom magas színvonalra való emelése, és egyuttal a törvények alkotása körül kifejtett, mindnyájunk háláját kiérdemelte és magának igen tartós emléket biztosított. A magyar erdészet ezen megteremtője, Bedő Albert öméltósága volt az, a ki akkor nekem, vagyis az akkor ügyvesztes város busuló polgármesterének azt mondotta az egész asztaltársaság füle hallatára: „És te polgármesterem ne busulj, ne félj, régen nem fog fejed fájni és mégsem viszik el az erdészeti akadémiát Selmeczbányáról“.

Ime t. közgyűlés, majdnem 10 éve ennek és mégsem vitték el azt az akadémiát. El kell ismernünk, hogy az akadémia 1896-óta óriási változásokon ment keresztül, úgy építkezési szempontból, mint szervezet szempontjából. Jól tudjuk, hogy 1900-ban újabb fényes palotát emelt a magas kormány annak az akadémiának.

Ebből kifolyólag újabb berendezésekkel látta el, új tanzéket nyitott s most is folytonosan az intézet fejlesztése érdekében működik. Joggal tehettem tehát azt a kijelentést azon a gyűlésen.

Másfelől azonban azt hiszem, hogy az az intézet, az a város mégsem lehet annyira rossz a szakoktatás céljainak biztosítására,

a honnan az az intelligencia, az a tudás, műveltség, mely a közgyűlés minden tagjában megnyilatkozik, ugyszólván forrását merítette.

Másik észrevételem arra vonatkozik, hogy az igen t. választmány megkezdi a novatiót, a perujitást. Azonban minden perujítás alapfeltétele, hogy új indokokat hozzon fel. Ám a választmány az 1896-ban felhozottakon kívül semmi újat sem hozott fel, sőt az „akkori szervezetből“ merített bizonyítéktól is elesett. Ezek az indokok tehát elesnek. Szimptomatikus jellegüknél fogva talán érdekes pszichológiai expektorációk tárgyát képezhetnék ugyan, de én nem bocsátkozom bele tárgyalásukba, csakis a székhely kérdését tartom szem előtt, mert ez közvetlenül érdekel engem.

Ha már most figyelembe veszem és tudom azt, hogy úgy a bányászatnak, mint az erdészetnek számos jelese, a kik mindkét gazdasági ág szolgálatában dicsőséget arattak, sőt a külföld által is elismertetnek, és kvalitásuk magas nivón áll, Selmezbányán végezték felsőbb iskoláikat és ott szerezték meg az elért sikerek előfeltételeit, akkor voltaképp nem is tartoznám tovább argumentálni a mellett, hogy talán akkor mégis csak megfelelő ez a székhely.

De miután belátom azt, hogy ennek a kontroverz kérdésnek minden részletét szemügyre kell vennünk és belátom azt is, hogy az igen t. közgyűlésnek oda kell törekednie, hogy hozandó határozata iránt és felett sem a közvéleményben, sem a magas kormánynál, sem az illetékes körökben kétely ne támadjon, kénytelen leszek ezzel a kérdéssel bővebben foglalkozni.

Ekkép keresve az igazságot, előtérbe állítom azt a kétségbevonhatatlan tényt, hogy akár tudósra, akár művészre, akár politikusra, akár publicistára, akár iparosra vagy kereskedőre, akár vállalkozóra vagy gyárosra, egyszóval mindenkire, ki hazafias fellendülésében nagy célokra törekszik, olyan ellenállhatatlan erővel bír az a fényesen, tüneményesen fejlődő, világvárosi tónusban emelkedő főváros, hogy annak nem állhat ellen senki. Sőt azt hiszem, a mélyen t. közgyűlés minden tagja el fogja nekem hinni, hogy én is szivesebben ülnék itt a főváros valamelyik polgármesterének fényes curilis székében, mint Selmezbányán. (Derűltség.) De kérem az ideál és a rideg való, a vágyódás és megvalósulás közötti űrnek kitöltésére, annak a hosszú távolságnak áthida-

lására nemcsak a jóakarat, a törekvés, a rátermettség, hanem igenis sok más koefficiensnek a hozzájárulása szükséges, gyakran a legszentebb akaraterőt fellülmuló koefficiens, hogy a nehézségek legyőzhetőek legyenek. És soha sem valósulnak meg ezek a jó kívánságok, hacsak a szerencse mosolya nem kedvez.

Sőt tovább megyek igen t. közgyűlés. Elmerengve szegény városomnak úgy régi, mint pedig közeli multja felett és nézve jövőjét, további sorsát, a midőn egypár évvel ezelőtt találkoztak olyanok, a kik oda törekedtek, hogy a mi városunk legszentebb jogától, a municzipiumtól fosztassék meg és nagy községgé degradáltassék, sőt akadtak olyanok is, a kik a középiskolát is el akarták onnan vinni; és most látva, hogy vannak egyesek, (Egy hang: Mindnyájan!) a kik az erdészeti főiskolát akarják mindenképen a fővárosba vinni, sőt látom azt, hogy az igen t. választmány is magáévá teszi ezt az elvet: ilyen körülmények között stoikus megnyugvással s ugyszólván természetesnek kellene azok kívánságát elfogadnom, a kik azt propagálják, hogy ezen nyomasztó előzmények után, a melyek tönkretétellel fenyegetik a várost, igazán nem marad egyéb hátra, minthogy a pusztulásnak induló várost, úgy a mint van, legalább is Ujpestre telepítsük át. (Derűtség.) Ebben az esetben megszűnnének az akadémia panaszai és a város jövődő boldogulása is egy csapásra biztosítva volna; és szanálhatók volnának azok a kicsinyes és kevésbé egészséges társadalmi viszonyok is, segítve lenne a szegényes életviszonyokon, az alacsony műveltségen, a piszkos és büzös korcsmákon, a melyek az ottani fiatalság erkölcsi nivóját megtámadják és a melyeket a szerkesztő ur szives volt lapjában kiemelni.

De bármennyire ideális is ez az eszmemenet, a melyet előterjesztettem, bármennyire iparkodnék is a város a fővárosba belejutni, bármennyire természetes is némelyek azon vágyódása, hogy a fővárosban oly polczokra emelkedjenek, a melyek a vidéki városokban nem lelhetőek fel, mégis le kell mondanunk erről a tervről, mert hisz ez olyan rajongás, a mely a lehetetlenségek birodalmába tartozik. És így, igen t. uraim, Selmeczbányának ott kell élnie és hálnia, a hol van. Ezen nem fog változtatni senki sem. A milyen fátuma ez a városnak, olyan fátumszerű mindazokra, a kiket sorsuk, hivatásuk azon városhoz kötött, a mely

kevésbé egészséges és nem igen rendelkezik művelt emberekkel. És akár polgár legyen, akár más valaki, kénytelen beérni azzal a kevéssel, a mit Selmeicz nyújthat.

Egyébként igen t. közgyűlés, én már az 1896-iki országos gyűlésen megmondottam, milyen nézetet vallok ebben a kérdésben és már akkor is jeleztem, hogy az a nivó, az a siker, a melyet valamely főiskola elérhet, függ három tényezőtől:

elsősorban a tanárok hivatottságától, szakképzettségétől, avatottságától, ügybuzgóságától és a rendszer jóságától, az igazgatás minőségétől;

másodsorban függ a hallgatók előkészültségétől, buzgóságától és egyuttal kitartó szorgalmától, tudásszomjától;

harmadszor függ pedig azon intézetnek berendezésétől, felszerelésétől, a mely ezen céloknak szolgál.

Ezek a feltételek mind fennállanak a selmeiczi bányászati és erdészeti főiskolán. És én azt hiszem, hogyha nem esünk a kicsinyes állapotok miatt elfogultságba, akkor igazat kell adnunk annak a tételnek is, hogy az a legjobb székhely, a hol legjobban tanítanak és legtöbbet tanulnak.

Számba véve pedig azon elismerő nyilatkozatokat, a melyeket azok a külföldi szakemberek tettek, a kik azért zárandokoltak el Selmeiczbányára, hogy az ottani főiskoláról közvetlen meggyőződést szerezzenek, és a kik a főiskolát ugyszólván páratlannak találták; és számbavéve azon tapasztalatokat, a melyeket a főiskolai tanár urak a külföldi főiskolák tanulmányozásából merítettek és a melyek azon egybehangzó bírálatot eredményezték, hogy nem kell főiskolánk miatt a külföld előtt szégyenkeznünk, mert a selmeiczbányai főiskola ugyanazon nivón áll: azt hiszem, megengedi a mélyen t. közgyűlés ezt a kis lokális hiúságot, ha arra utalok, hogy annak a dicsőségnek, a melyet az erdészet 1870-től mostanáig aratott, és a melyet a külföld is megirigyelt tőlünk, annak mind az a szegény város szolgált otthonául s hozzá még azon időben, a mikor nem is volt annyira kifejlödvé, mint ma.

Ezzel áttérhetnék azon kifogásokra, a melyeket a kicsinyes közállapotok miatt emeltek. Nem akarok terjengős lenni ennél, hiszen ez csak didaktikai és éthikai értékkel bírna ugyis, csupán

a következők előadására szorítkozom. Azt hiszem igen t. közgyűlés, könnyű annak demonstrálása, hogy mi a különbség a főváros és egy vidéki város között. Bizonyos az, hogy a vidéki városok egyikében sem találhatók fel azon magasabb műveltségi körök, azon finomabb társadalmi életviszonyok, nem lelhetők fel továbbá a főváros egyetemei, magasabb tudományos és művészeti intézetei, gyűjteményei és műcsarnokai, a közélet azon élénksége, a melyek Budapesten feltalálhatók.

De azért nincs ok arra, hogy az a város, amely nem lehetett nagy várossá és természetesen nem lehetett fővárossá, hogy az lépten-nyomon diminuáltassék. (Ugy van!) Diminuáltassék olyan módon, a mikép azt az említett közlemény tette, a mikor kicsinyes állapotokat, egészségtelen társadalmi életviszonyokat, füstös kocsmákat emlegetett. Nem akarok Kautz ur kulturális tanainak követője lenni és nem kívánom Selmezbányával szemben más vidéki városok műveltségét és intelligenciáját lekicsinyíteni, de tiszta lelkiismerettel és őszinteséggel konstatálhatom, hogy az én polgárságom, az én városom közönségének műveltsége semmivel sem áll. alacsonyabb fokon, mint akármelyik más vidéki városé.

De tovább menve, hiszen azok a mulatóhelyek nem arra valók, hogy a főiskola ifjusága azokat látogassa. A fiatalság azért iratkozik be, hogy az előadásokat szorgalmasan és pontosan látogassa, komolyan elmélyedjen tanulmányaiba és szakbavágó ismereteit gyarapítsa és az a tény, hogy ép a legjobb tanulók, az ugynevezett oszloposok kénytelenek ezekről a szórakozásokról lemondani, valóságos üdv forrása, míg az ellenkező életmód sokszor a legnagyobb szerencsétlenségek forrása szokott lenni. Erre pedig sokkal több alkalmat nyújt a főváros, mint a vidéki város.

Azt hangoztatnunk pedig, hogy az ilyen kis városban az impressziók nem indítják, nem lelkesítik az ifjuságot magasabb ideálok felé, igen szükkeblű dolog. Ez az impulzus nem a helyben, nem a külső világban rejlik, hanem minden egyes ember belső világában. A természet adományától, a talentumtól függ és ha ez hiányzik, azt sem Selmezbánya, sem Budapest, de még a főiskola sem fogja beléje oltani, akárhova helyeztetik is el. (Ugy van!)

De ha mindezek az ellenérveim nem állnának meg, mégis

megdönthetetlen azon két fontos érv, mely nem lokális, de felette fontos országos érdekekben gyökeredzik. Az egyik az, hogy Magyarország úgy jelen kulturájának, mint jövő fejlődésének legbiztosabb alapját a nemzeti állam egysége képezi, a mely azt követeli, hogy a nemzet kulturájának ne csak a fővárosban legyenek hatalmas csarnokai, hanem, hogy hasonló kulturális intézetek a vidéki városokban is virágozzanak. Nagyfotosságu és országos érdek az, hogy Budapest nagygyá és hatalmassá emeltessék, de szintoly országos érdek az is, hogy a vidéki városok ne támadtassanak meg anyagi és erkölcsi erejükben, hanem fejlődjenek és virágozzanak, mert azok is alkotó részei a magyar államnak és ezek nélkül maga a főváros sem lehet hatalmassá és nagygyá. (Ugy van!)

Másfelől igen t. közgyűlés, a magyar állameszmének, a magyar nemzeti eszmének Selmeczbánya egyik hatalmas és erős bástyája és alapja. És ha én meggyengitem azt a vidéket ebből a szempontból, akkor megfosztom azt a nemzeti és kulturális fókust attól a fényétől, a melylyel a legutolsó falut is bevilágítja azon a vidéken. És akkor a magyar állam fog veszíteni kulturális tekintetben. (Ugy van!)

A másik nagyfotosságu és országos érdek az, igen t. közgyűlés, hogy az ország jelen súlyos pénzügyi és közgazdasági állapota kizárja annak lehetőségét, hogy megsemmisítsük egy tollvonással az eddigi nagy befektetéseket, még pedig oly probléma érdekében, a melynek egyenértéke alig felelne meg a várakozásnak és a nagy áldozatnak. Ezt nemcsak én mondom, hanem vannak kiváló szakembereink, a kik ezen a véleményen vannak. Hivatkozom jeles tudósunk, dr. Tuzson Jánosnak a választmány októberi gyűlésén tett azon nyilatkozatára, hogy: „Az erdészeti szakoktatás ügyének előbbrevitelét kívánatosnak tartja, de azon nézetten van, hogy a főiskolának Budapestre való áthelyezése, tisztán a szakoktatás szempontjából indulva ki, nem hozná meg a kívánt eredményt.“

Meg is okolja ezt avval, hogy a főváros környezetét nem tartja alkalmasnak arra, hogy az erdészeti szaktárgyak közül azok, a melyek elválaszthatatlanul összefüggnek külső gyakorlatokkal is, mint pl. a növénytan, az erdőtenyésztés, az erdőbecslés, az

az erdőrendezéstan és erdőhasználattan, sőt még a mellékanyagok sem lennének eredményesen taníthatók megfelelő botanikai és csemetekertek, megfelelő és könnyen hozzáférhető erdőterületek hiányában.

Ezeket ajánlotta megfontolásra és megemlítette azt is, hogy annak a főiskolának ottan kulturmissziója van, és az intézetek tulságos cenztralizációja a nemzeti fejlődés érdekével nem egyezik.

Nem akarom az igen t. közgyűlés tagjainak becses türelmét kifárasztani, csak arra kívánok még röviden utalni, hogy a választmány előterjesztése hangoztatta azon nagy bonyodalmakat is, a melyeket a bányászati és erdészeti szaknak egymással való kapcsolata a jövőre nézve fenyeget. Én azt hiszem igen t. közgyűlés, hogy a gyakorlati élet szempontjából ez az érv sem állhat meg. Pesten pl. látunk példát az egyetemen arra, hogy nem két, de négy-öt szak van egymással kapcsolatban, egy igazgatás alatt. Azok a kérdések, a melyek szakkérdés természetével bírnak az egyik vagy másik fakultásban, azok nem lesznek közösen elbírálv. Az erdészet állapítja meg, hogy mire van szüksége a maga szaktudománya szempontjából, a bányászat viszont a maga szakába vágó kérdéseket dönti el. Közösek csupán az adminisztratív ügyek.

De felette fontos az is, hogy a fiatalság szempontjából milyen világításban tűnik fel az áthelyezés kérdése. Jelenleg körülbelül hét óra esik egy napra, a melynek több mint fele a gyakorlati kiképzésnek van szentelve. Ha már most erőltetjük itt a gyakorlati kiképzést, akkor nem marad ideje az elméleti tanulmányozásra, vagy megfordítva.

Horváth Sándor öméltósága hivatkozott arra annak idején, hogy azért fontos az erdészeti oktatásnak szélesebb alapokra való fektetése, mert az ország erdőgazdasága 13 millió holdra terjed ki. De hát kérem, itt van a mezőgazdaság, mely háromszor akkora területet foglal el és talán százszor több értéket képvisel, mint az erdőgazdaság és mégsem bír a fővárosban tanintézettel.

Ezek a kérdések olyan szakbeli kérdések, a melyek felett most dönteni, nincs hangolva a mélyen t. közgyűlés. Berekesztem tehát előterjesztésemet, a melyet nemcsak hivatalos kiküldetésem-

ből kifolyólag, hanem saját őszinte meggyőződésemből tettem avval, hogy azt kívánom annak a két fakultásnak, a mely eddigelé több, mint 100 éven keresztül működött egymás mellett boldogan és sikeresen, működjék ezentul is hasonló sikerrel és boldogságban és hassa át azon érzület, azon devise őket, a melynek a német költő a következő szavakban adott kifejezést:

Es grüne die Tanne, es wachse das Erz,
Gott schenke uns allen ein fröhliches Herz.

A magam részéről pedig azt vagyok bátor kérni, hogy a mélyen t. közgyűlés vegye le ezt a tárgyat napirendjéről, térjen felette napirendre, (Ellenmondások.) és ugy a magam részéről, mint pedig a város részéről, még ennek az indítványnak elvetése esetén is annak a szívélyes baráti üdvözetnek hódolok:

„Vivat academia, vivant professores.“ (Éljenzés.)

Elnök: Kíván még valaki szólani?

Vadas Jenő: Nagyméltóságú elnök ur, mélyen t. közgyűlés! Méltóztassanak nekem is, mint az erdészeti főiskola egyik tanárának és ezen közgyűlésen egyik képviselőjének megengedni azt, hogy a napirenden levő kérdéshez egész röviden hozzászóljak. (Halljuk!)

Mélyen t. közgyűlés! Ez a kérdés annyira tisztán meg van már világítva, ugy pro mint kontra, annyi érv hangzott már el és annyit olvashattunk róla már ugy a különböző szaklapokban, mint a napilapokban is, hogy azt hiszem, most már mindenki megalkothatta erre vonatkozólag a maga véleményét. Épen ezért nem követhetem a mi igen t. polgármesterünk példáját ezuttal, mert teljesen feleslegesnek tartom a főiskola áthelyezésének szükségességét részletesen bizonyítani (Ugy van!), feleslegesnek tartom újból és újból elősorolni azokat az érveket, a melyeket szebben, világosabban, tökéletesebben megokolni ugy sem lehetne, mint a hogy azt 1896-ban Horváth Sándor őméltósága t. alelnökünk tette. (Ugy van!) És így én most tisztán annak kijelentésére szorítokozom, hogy ezuttal nem az erdészeti, hanem a bányászati tanárok indították meg a mozgalmat és én azt hiszem, ez a leghathatósabb bizonyítéka annak, hogy nekünk 1896-ban, a mikor az országos erdészeti nagygyűlés az ismert határozatot meghozta, igazunk volt. (Ugy van!)

Azóta a helyzet csak annyiban változott, hogy akkoriban a főiskola áthelyezése mellett csak két erdészeti tanár állott sorompóba, az 1896-iki nagygyűlésen csak egymagam, most pedig a főiskola 19 tanára közül 14 feltétlen hiva az áthelyezésnek, nem pedig csak néhány fészkelődő tanár, a mint azt Selmezbánya városának memorandumában olvassuk. Meg lehet győződve az igen t. közgyűlés, hogy ezt a 14 tanárt egyáltalában nem vezeti határozott állásfoglalásában az egyéni, a személyes érdek, mert hisz talán, — hangsulyozom, ezt a szót, hogy talán, — a mi érdekünk, a mi egyéni érdekünk, azt kívánná meg, hogy továbbra is Selmezbányán maradjunk. De igenis vezeti a tanári kart határozott állásfoglalásában az a bennünk kiirthatatlanul meggyökeredett meggyőződés, hogy a bányászati és erdészeti szakoktatás megfelelő fokozott fejlődése ki van zárva olyan elszigetelt és a fokozottabb fejlődés minden előfeltételétől megfosztott városban, mint a minő Selmezbánya, a hol pl. nekünk tanároknak egyáltalában nincs alkalmunk sem tudományos körökkel, sem pedig szakemberekkel érintkezni. (Ugy van!)

Mélyen t. közgyűlés! Ha valaki képes bebizonyítani ennek az ellenkezőjét, képes tehát bebizonyítani azt, hogy a város nincs egyáltalában elszigetelve, vagy nincs úgy elszigetelve, hogy megfelelő módon ne érintkezhessék a tudományos, a szakkörökkel, hogy a mi ifjuságunk nincs hijában a nemesebb szórakozásoknak, és alkalma nyílik arra, hogy magát kiművelje úgy, a mint azt a mai életviszonyok megkövetelik, akkor igen t. közgyűlés, én is szívesen csatlakozom ahhoz, és szívesen adom le szavazatomat arra, hogy a mi főiskolánk Selmezbányán maradjon ezentul is. De a mig ez bebizonyítva nincs — és én ezt egyáltalában nem látom bebizonyítva sem Selmezbányának ellenvéleményében, sem Selmezbánya polgármesterének felszólalásában, — addig kénytelen leszek megmaradni azon az állásponton, a melyen most már közel 15 esztendeje állok. *(Éljenzés.)*

Igen t. közgyűlés! Ezzel be is fejezhetném rövid felszólalásomat, hogyha nem kellene még egy kötelességet teljesítenem. Még pedig azt a kötelességet, hogy a Selmezbánya válasziratában, ugynevezett memorandumában, a tanári kar zöme ellen használt sértő kifejezéseket, a melyekre mi egyáltalában okot nem

szolgáltattunk, itt is, a mélyen t. közgyűlés színe előtt a leghatározottabban visszautasítom. (Élénk helyeslés.)

Magától értetődik, hogy én a mélyen t. választmánynak a titkár ur által felolvasott határozati javaslatát a magam részéről nemcsak elfogadom, hanem igen kérem t. szaktársaimat, a kik az erdészeti szakoktatásnak és ennek révén az erdőgazdaságnak fejlődését szívükön viselik, méltóztassanak az igen t. igazgató-választmánynak határozati javaslatát elfogadni és méltóztassanak a mi igen t. polgármesterünk részéről benyújtott ellenjavaslat felett napirendre térni. (Élénk helyeslés.)

Zólyomi Imre: Nagyméltóságú elnök ur, igen t. közgyűlés! Méltóztassanak megengedni, hogy mint az erdészeti szaknak egy igen kicsinyke embere, én is hozzászólhassak a selmeczbányai főiskola áthelyezésének kérdéséhez, a mire nemcsak az a szent kötelesség indít, hogy városom érdekeit mindenkor és minden körülmények között megvédelmezzem, hanem azon egyéni nézetem is, hogy a főiskolának Budapestre való áthelyezését megindokoltnak nem tartom.

Nem szándékozom az általam nagyra becsült és igen t. tanári kar memorandumával foglalkozni, hiszen azt már előttem többen megtették. Én csupán annak egy kitételével óhajtok foglalkozni, a mely azt mondja, hogy Selmeczbányán az erdészet gyakorlati oktatására alkalmas hely ma sincs.

Igen t. közgyűlés! Én azt hiszem, hogy az erdészet gyakorlati oktatását nem folyton csak a nagyobb mérvű, nagyszabású erdészeti berendezések és nagyszabású kihasználások bemutatása képezi, hanem az egyszerű üzembe vágó kisebb dolgok is, pl. a vágások és kopár területek befásítása, az erdőnevelés, az áterdölések mikénti eszközlése, a tűzifavágások kihasználása és átvétele, az épület- és műfa kihasználásának módjai, a fokozatos felújító vágásmód alkalmazásánál az egyes vágások beállítása és kijelölése és még sok egyéb látni való is, a mi Selmeczbányán mind igen könnyen szemléltethető. Lehet, hogy egyes dolgok az illető szaktanár ur nézetével ellenkeznek, de még ez esetben is felmutatván az egyes hibákat, a hallgatóság megszerezhetné a relativ hasznot s legalább fogalmat alkothatna magának a bemutatott dolgok nagy részéről. De vajjon el lehet-e képzelni, hogy itt Budapesten

könnyebben lehetne szemléltetni ezen szakmunkálatokat s vajjon keresztül vihető volna-e ez folytonos és gyakori kirándulások révén, a mikor nagyon jól tudjuk, hogy az évenként egyszer tartatni szokott gyakorlatokra alig egynéhány tanuló jelentkezik, mondhatnám, az ösztöndijasokon kívül majdnem senki, a minek okát nem az érdeklődés hiányában, hanem a hallgatók szerény anyagi helyzetében kell keresnünk, a mi Budapesten még inkább fokozódnék? Elképzelhetetlen az is, hogy a Budapestről tartandó gyakori kirándulásokon az összes hallgatóság részt vegyen.

Ott van továbbá a kisiblyei erdőgazdaság, melyet erdészeti jeleseink 40 év óta gondoztak, ápoltak, átalakítottak a gyakorlati kiképzésre, és a mely erdő ujralétesítése ismét sok év munkájába és költségébe kerülne. Be kell vallanunk, igen t. szaktársaim, hogy az elődök munkáját az utódok nem igen szokták dicsérni, valamint az elődök gazdasági berendezését az utódok legalább is célszerűtlennek szokták tartani; de azért mégis különösnek találom azt, hogy az a kisiblyei erdő, melyet erdészetünk nagy jelesei, oly sok gonddal és költséggel ápoltak, hogy ez egyszerre minden átmenet nélkül teljesen értékét veszítette volna.

Igen t. közgyűlés! Midőn az új akadémia kérdéséről volt szó, el volt határozva, hogy az építkezés céljaira a régi botanikus kertnek egy része is felhasználtassék. Az alku már meg is volt kötve, ha jól tudom, 12000 frt.-ban az új birtokossal. De a magas kormány a vételt nem engedte meg, illetőleg a régi botanikus kertből egy talpalatnyit sem engedett elfoglalni, hivatkozván annak nagy becsére és értékére az erdészeti oktatás szempontjából. Mi az oka tehát annak, hogy ezen botanikus kert egyszerre minden értékét és becsét elvesztette? És vajjon Budapest fekvése összehasonlítható-e a fatenyésztés szempontjából Selmecezével, a mely a legfontosabb fanemek, mondhatni minden fanem tenyésztésére kiválóan alkalmas?

Igen t. közgyűlés! A bányászati és kohászati egyesület már döntött a főiskola áthelyezésének kérdésében. De én ugy emlékszem, hogy 1896-ban Vadas igen t. főerdőtanácsos ur különösen azt hangoztatta, hogy az erdészeti főiskolának a bányászattól való elkülönítése mielőbb keresztül viendő. Ennek szükségességét nekem megítélni nem áll módomban, de ha ez csakugyan úgy van,

miért ne lehetne az elválasztást Selmecezen is létesíteni? Talán az ezáltal felmerülő 100000 K többlet kiadás miatt? Hiszen akkor finanzia- liter még nagyobb nehézségbe ütközik a főiskolának újabb székhelyre való áthelyezése.

Azonban a legnagyobb aggályom a főiskola áthelyezésének kérdésében az, hogy ezáltal magyar nemzeti érdekeink, a felvidék magyarosodásának terén okvetlenül súlyos és nagy veszteséget fognak szenvedni. Budapesten, e nagy ház- és embertömegben a főiskola áthelyezése e téren alig fog számottevő tényezőt alkotni. Ellenben ha Selmecebánya városa, mely bányászatának hanyatlása folytán jóformán csak kulturális intézményeiben él, megfosztatnék — mondhatnám — diszétől és koronájától, a főiskolától, ezáltal oly csapást szenvedne, a mely nemcsak ipari és kereskedelmi téren vonna maga után súlyos következményeket, hanem megállítaná, sőt talán visszafejlesztené Selmecezet azon nemes előrehaladásában, a melyet lakosainak magyarosodása és magyar nemzeti érzésének kifejllesztése terén tett s a melyre mi selmecziek elsősorban és kiválóan büszkék vagyunk. (Ugy van!)

Hivatkozom igen t. szaktársaimra, a kik nemcsak ez alma- mater falai között nyerték kiképeztetésüket, hanem módjukban volt a múlt és jelen között e tekintetben összehasonlításokat tenni. A német világ alatt Selmecebányán alig lehetett magyar szót hallani, az intelligencia német volt, a polgárság pedig tisztán tót; és ma már nemcsak az uri osztály teljesen magyar, hanem a polgárság egy része, főleg az iparosok és kereskedők a magyar szót használják és magyar anyanyelvüeknek vallják magukat. Félek és nagyon tartok attól, hogy a mint az akadémia magyarrá tétele adta meg az első impulzust a magyarosodás terén a város lakosságának és ezt mai napig, mint a szivből az erekbe tóduló, lüktető vér, mindig fentartotta, sőt erősítette, ép úgy a főiskola áthelyezése a nemzeti eszmékre való tekintettel kiszámíthatatlan súlyos csapás lesz a városra, mely főleg hazafias szellemű kereskedőinek és iparosainak teljes tönkretételében fog megnyilvánulni.

Végül pedig mint egyén és mint a városnak polgára, csak fájdalommal tudok gondolni arra az eshetőségre, hogy a főiskola a város falai közül elvitessék. Fájdalommal azért, mert ezt az

ifjúságot, a mely személyekben változik ugyan, de mindig örök marad, őszintén szeretjük, szívünk egész melegével ragaszkodunk hozzá s lelkünk annyira össze van már forrva velük, hogy annak távozása e város falai közül fájdalmas csapás volna reánk.

Mindezek alapján nem fogadom el a választmány indítványát és csatlakozom igen t. polgármesterünk indítványához. (Helyeslés.)

Elnök: Kíván még valaki szólani?

Szitnyai József: Személyes kérdésben kérek szót. Felette fájdalmasan érint az igen t. főerdőtanácsos urnak azon protesztálása, a melyet itt, ezen diszes társaság előtt a város memorandum ellen tett. Azt hiszem, ez nem tartozik a közgyűlés elé. Én is előhozakodhatnék ilyennel a tanári karral szemben, de a békét nem akarom megzavarni, csak sajnálom, hogy ez bekövetkezett.

Vadas Jenő: Mélyen t. közgyűlés! Azt a megjegyzést kívánom tenni, hogy miután az igen t. polgármester ur az Országos Erdészeti Egyesületnek is megküldte a memorandumot, azt hiszem, felszólalásom egészen jogos és indokolt volt, és joggal tiltakozhattam azon sértő kifejezések ellen, a melyeket a memorandum a tanári karral szemben használ.

Szitnyai József: Az a memorandum azonban, a melyet a tanári kar közzétett, megjelent az Erdészeti Lapokban és felemlíti, hogy botrányos állapotok uralkodnak Selmezbányán. Azt hiszem, ez sokkal erősebb kifejezés. De tovább megyek. Az igen t. tanári kar egész egyszerűen visszadobta a mi átiratunkat avval a kijelentéssel, hogy nem tartja méltónak arra, hogy irattárában elhelyezze.

Elnök: Ez helyi és személyi kérdés, méltóztassanak ezt ott hon elintézni. (Helyeslés.) Kíván még valaki szólani?

Téglás Károly: Nagyméltóságú elnök ur, igen t. közgyűlés. Némi megnyugvással látom azt, hogy a kik a tanári kar és az igazgató-választmány javaslata ellen felszólaltak, azok kivétel nélkül selmezbányaiak. Megnyugvással látom azon okból, mert én meg vagyok győződve arról, hogy ha csak Selmezbánya városának érdekelt polgárai és különösen polgármestere és erdőmestere részéről történnek itten felszólalások a tanári kar memorandumára ellen, ez a tény már önmagában véve nagyon sokat

elvesz ezeknek a felszólalásoknak a súlyából, mert hiszen nyilvánvaló dolog, hogy itt az igazgató-választmány javaslata ellenében csak egy létérdekeiért, illetőleg anyagi érdekeiért küzdő város szólal fel. (Ugy van!)

Uraim, én teljes tudatában vagyok annak, belátom őszintén azt, hogy Selmezbányára nézve a főiskola áthelyezése nagy csapás volna. Ámde uraim az a kérdés, hogy Selmezbányával mi lenne a főiskola áthelyezése után, az az én meggyőződésem szerint nem áll lényegi kapcsolatban a szőnyegen levő kérdéssel. (Ugy van.) Előttünk igen t. közgyűlés, nem egy lokális jellegű, hanem egy országos érdekű kérdés áll, a mely a magyar erdészeti szakoktatás jövőjét, alapját érinti. (Ugy van. Helyeslés.) Nekünk nem szabad lokális érdekek által befolyásoltatnunk magunkat akkor, a mikor ebben a kérdésben tárgyalunk. Itt csupán csak tárgyilagos érvek nyomhatnak a latban, csupán csak tárgyilagos érvek billenthetik egyik, vagy másik oldalra a mérleget.

A legilletékesebb helyről indult ki most a mozgalom, mert azt hiszem, valamennyien elismerik a t. közgyűlés tagjai, hogy a legilletékesebb tényező a főiskola kérdésének szőnyegrehozásában és elbírálásában a tanári kar. Mi látjuk uraim legközelebbről, legközvetlenebbül a mi főiskolai szakoktatásunknak a hiányait. Hogy mi ezekre a hiányokra csak kívülről mutatunk rá, hogy úgy mondjam, szinte félve mutogatjuk őket, az uraim, a mi szakunk iránti tiszteletnek a következménye, a melynél fogva nem akarjuk ország-világ előtt kikürtölni azon nagy hiányokat, a melyek főiskolánkban meg vannak és a melyek a mi szakunk továbbfejlődését épen ebben a nagyon is mozgalmas világban alapjában véve akadályozzák, veszélyeztetik. (Ugy van.)

Engedjenek meg uraim, most sem tehetem, hogy rámutassak ezekre a sebekre, hogy ezeket feltárjam a nyilvánosság színe előtt. De nem is látom szükségét ennek, mert hiszen minden szakember, a ki közről foglalkozott ezzel a kérdéssel, a ki az erdészeti jövőndő szükségletét, jövőndő igényeit komolyan mérlegelte, aki egy erdésznek feladatát nem látja csupán abban kimerítve, hogy az erdész az üzem szolgálatában reá háruló kötelességeknek képes legyen eleget tenni, hanem a ki az erdész feladatait továbbmenőleg is képes értékelni, a ki belátja azt, hogy a magyar

erdészetnek ép a jövőben, ép a folyton emelkedő faarak mellett mennyire tágnak feladatai és igényei, hogy oly dolgokra van szüksége, a melyet Selmecezen nem szerezhet meg ép elszigetelt helyzeténél fogva: mindazoknak sükségtelen volna feltárnom a főiskola hiányait, rámutatnom azon hiányokra, a melyek most is meg vannak és a melyek, sajnos, olyan természetűek, hogy elszigetelten fekvő városban nem is lehet rajtuk segíteni. (Ugy van!)

Nem mi vagyunk az elsők, a kik azt mondjuk, hogy technikai szakiskolát elszigetelt helyzetben tartani, hogy úgy mondjam, döreség. A technikai szakok nem olyanok, a melyek egymástól elszigetelve, egymástól teljesen függetlenül kellőkép fejlődhetnének. (Ugy van!) Feltétlenül sükség van köztük szorosabb kapcsolatra, hogy az egyes ágazatok egymásra megtermékenyítő hatást gyakorolhassanak. A melyik ágazat el van szigetelve ettől a megtermékenyítő erőttől, az okvetlenül hanyatlásnak indul, a mint sajnos, hanyatlásnak indult ilyen helyzetben a mi főiskolánk is. (Ugy van!)

Ezzel uraim nekünk számolnunk kell. Es ha mi egy olyan főiskolát akarunk létesíteni, a kör minden követelményének megfelelő legyen, mi Selmecezbányán nem maradhatunk. Nem maradhatunk azon már előttem kiemelt indoknál fogva sem, mert a mi elszigetelt helyzetünk lehetetlenné teszi azt, hogy a tanárok kellőkép fejleszthessék a maguk műveltségét és tudását, hogy a tanárok részt vehessenek a tudomány minden mozgalmában; és nem lehetséges azért sem, mert fiatalságunk sem művelődhetik úgy, a mint művelődnie kellene és a mely művelődési fok feltétlenül sükséges ahhoz, hogy az erdész a szorosabb értelemben vett üzemi feladatokon kívül reá váró feladatokat teljes mértékben megoldhassa. (Helyeslés!)

Én, uraim, abban a lelki meggyőződésben vagyok — és ezt eddigelé nem volt képes bennem egyetlen érv sem megingatni — hogyha mi Selmecezen maradunk főiskolánkkal, akkor fordíthatunk ott százezreket reája, elválaszthatjuk a bányászati szaktól és még sem érhetjük el célunkat, mert még mindig csak kettéválasztottuk, de ott hagytuk azon a helyen, amely hely a főiskola továbbfejlesztésére alkalmatlan. Ezt nem én mondom először.

Ezt kimondták már akkor, amikor Selmezbányán az erdészeti akadémia létesült. Annak első tanárai már kijelentették, hogy Selmezbánya erdészeti főiskolára nem alkalmas hely. És azóta nagyon sokan, mondhatom, erdészetünk legjelesebb emberei törtek e mellett a vélemény mellett lándzsát.

A városi erdőmester ur azt mondja, hogy Selmezbánya a gyakorlati erdészeti oktatás céljaira alkalmas hely, mindenesetre sokkal alkalmasabb hely, mint Budapest és felhossa a többek közt Kis-Iblyét, felhossa a botanikus kertet. Kis-Iblye felett már lándzsát tört Feistmantel és néki tökéletes igaza volt. Akik ott foglaltoskodtak a kisiblyei tönkrement állapotban átvett erdőknek tanulmányi erdőkké való átalakításával, akik ezen fáradoztak, mind nagyon jól tudják, a gyakorlatból ismerik, hogy fáradni lehet ott, de a pagonyból a maga tanulmányi céljainak megfelelő pagonyt létesíteni emberi hatalmon felül álló feladat. (Ugy van!) Kizárja ezt már a terület maga is, mert hisz háromszáz holdas fölttal van dolgunk, amely nevetségesen csekély ahhoz, hogy mi annak a fiatalságnak az ő reája váró gazdasági feladatokat gyakorlatilag bemutathassuk. Ezt még en miniature sem lehetne megcselekedni. Ezt mindenki tudja, aki közelebbről ismerős ezekkel a dolgokkal. Tudjuk azt is nagyon jól, hogy a botanikus kertünk sem olyan valami, amilyennek kívülről látszik. Ahhoz nagyon is jól értő szakemberek igenis csodálkoztak a felett, hogy ez a botanikus kert olyan, amilyennek kinéz, de azért csodálkoztak, mert egyben konstatáltak azt, hogy az ott botanikus kert céljaira a lehető legalkalmatlanabb hely.

Igy vagyunk mindenütt. Azt mondja a polgármester ur, kicsinyes kérdések ezek, amelyek miatt ne érleljünk magunkban elfogultságot. Nos hát, uraim, amit itt rövid szavakban elmondtam, azok, azt hiszem egyáltalán nem kicsinyes érvek, nem kicsinyes dolgok, hanem igenis, szakunk alapjára, egész jövődjére kiható, igen fontos körülmények, amelyeknek figyelmen kívül hagyása kész veszedelem volna szakunk jövőjére. De viszont ezekkel a kérdésekkel szemben határozottan kicsinyes dolognak kell mondanom azt, hogy Selmezbánya érdekeit akarják a mérlegbe dobni ezzel az országos érdekű kérdéssel szemben és érzelmi motívumokra, a multakra, a hagyományokra hivatkozva

akarják meggyöngíteni az elhatározást azokban, akik talán elhatározásukban inognának. (Felkiáltások: Nem ingunk!)

Nos, uraim, én apellálok az igen tisztelt t. közgyűlésen megjelent szaktársak mindenikének szakbeli meggyőződésére és arra kérem, hogy mikor szavazatát leadja, ne érzelmi motivumokra, ne egy város érdekeire tekentsen, hanem tartsa szem előtt, kötelességéhez hiven, mondhatni, hazafias kötelességéhez hiven, a főiskola jövőjének érdekeit. Én a magam részéről csatlakozom az igen tisztelt igazgató-választmány javaslatához. (Élénk helyeslés.)

Heincz Hugó: Tisztelt közgyűlés!

Elnök: Bocsánatot kérek, Selmezbánya képviselőjében csak egy tag szólalhat fel a közgyűlésen; nem adhatom meg a közgyűlésen a szót. Méltóztassanak megengedni, de a szabályoktól eltérni nem lehet.

Szitnyai József: Kegyeskedjék megengedni, hogy helyreigazíthassam félreértett szavaimat. Nem azt mondtam, hogy akár a tanári kar memorandumában, akár az igazgató-választmány előterjesztésében kicsinyes dolgok lennének.

Elnök: Engedelmet kérek, ismételten szólani személyes kérdésben nagyon nehéz.

Szitnyai József: Csak a félreértést akarom elkerülni. Az Erdészeti Lapok tizedik füzetében megjelent közlemény világosan ezeket mondja a selmezbányai állapotokra: — nem az akadémia állapotaira, hanem a város állapotaira — hogy „a maga kicsinyes állapotaival, kevésbé egészséges társadalmi viszonyaival, füstös és piszkos korcsmaival“ stb. Ez a városra vonatkozik, tehát nem becsméreltem azokat az érveket, amelyeket a tanári kar felhozott.

Elnök: Kiván még valaki szólani? Senki sem. Akkor a vita be van zárva.

Igen tisztelt közgyűlés! Nagyon sajnálom, hogy kénytelen voltam megvonni a szót Selmezbánya egyik kiküldöttjétől, aki különben tiszteletem tárgyát képezi, sőt személyes jó barátom; de méltóztassanak megengedni, ebben a tekintetben óvakodnunk kell praecedensek felállításától. Ha egy város, egy erkölcsi testület amely esetleg a közgyűlésnek tagja, ide küld 150 tagot, akkor majd számolni kell avval a százötven taggal. Távol áll tőlem ez alkalommal is, mint máskor is, korlátokat vetni a szabad nyilat-

kozás joga elé, de az alapszabályok értelmében nem lehetett másképpen eljárni. Igen röstelem, hogy a véletlen úgy adta, hogy éppen Selmezbányának általam szeretett és igen tisztelt, nagyra-becsült kiküldöttjétől voltam kénytelen megvonni a szólásjogot, a kit különben a magunk körében igen szívesen látunk, az alapszabályok azonban ezt parancsolták. Ezt szükségesnek tartottam kijelenteni, nem valami személyes vonatkozás, sőt ellenkezőleg a legőszintébb tárgyilagosság kényszerítette az elnökséget erre az álláspontra. (Helyeslés.)

Két javaslat fekszik előttünk: egyik az igazgató-választmány javaslata, a másik a Selmezbánya képviselőjében megjelent Szitnyai József polgármester ur által benyújtott ellenindítvány. Fel fognak olvastatni.

Titkár (olvassa az igazgató-választmány javaslatát és az ellenindítványt).

Elnök: Egyfelől áll az igazgató-választmány javaslata, vele szemben a beadott és felolvasott ellenindítvány. A kérdés az lesz, méltóztatnak-e az igazgató-választmány javaslatát elfogadni, igen, vagy nem? Ha az elfogadtatott, akkor az ellenindítvány elesett; ellenkező esetben az ellenindítvány fogadtatott el.

Akik az igazgató-választmány javaslata értelmében kívánnak határozni, szíveskedjenek felállani. (Megtörténik.) Kérem szavazunk kézfelemeléssel, mivel sokaknak nincs ülőhelyük. Akik az igazgató-választmány javaslatát fogadják el, szíveskedjenek kezöket felemelni. (Megtörténik.) Többség és így az *igazgató-választmány határozati javaslata értelmében mondom ki a határozatot, Selmezbánya indítványának mellőzésével.*

T. közgyűlés! Mielőtt tovább mennénk a napirend során, a kiküldött szavazatszedő-bizottság elnökét kérem jelentésének megtételére.

Boitner Gyula: T. közgyűlés! A szavazatszedő bizottság nevében van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy az elnökség és a 10 választmányi tag választását illetőleg beadatott összesen 119 szavazat.

Elnökké választott *báró Bánffy Dezső* önméltósága. (Éljenzés.) Első alelnökké *dr. Bedő Albert* önméltósága (Éljenzés.), másodalelnökké *Horváth Sándor* önméltósága. (Éljenzés.) Választmányi

tagok lettek a következők: dr. *Darányi Ignác*, *Garlathy Kálmán*, *Nagy Károly*, *Péché Kálmán*, *Reinfuss Bódog*, *Schmidt Ferencz*, *Scholcz Ottó*, *Sóltz Gyula*, *Vadas Jenő*, *Vadászfy Jenő*.

A számvizsgáló-bizottság tagjaira leszavaztak összesen 108-an. E szerint rendes tagokul a következők lettek megválasztva: *Balogh Ernő*, *Bodor Gyula*, *Gruber Gyula*, *Szalai Ernő*, *Térfi Béla*. Póttagokul pedig: *Brannich Gyula* és *Marsovszky Ede*.

Elnök: T. közgyűlés! A szavazatszedő-bizottság elnökének jelentése alapján a következő eredményt jelentem ki: Elnökké megválasztott báró Bánffy Dezső, első alelnökké dr. Bedő Albert, másodalelnökké Horváth Sándor. Az igazgató-választmány tagjai lettek: dr. *Darányi Ignác*, *Garlathy Kálmán*, *Nagy Károly*, *Péché Kálmán*, *Reinfuss Bódog*, *Schmidt Ferencz*, *Scholcz Ottó*, *Soltz Gyula*, *Vadas Jenő* és *Vadászfy Jenő*. A számvizsgáló-bizottság tagjai lettek pedig: *Balogh Ernő*, *Bodor Gyula*, *Gruber Gyula*, *Szalai Ernő*, *Térfi Béla* rendes tagok és *Brannich Gyula*, *Marsovszky Ede* póttagok.

T. közgyűlés! A belém és belénk, az elnökségbe, valamint az igazgató-választmány és a számvizsgáló-bizottság most megválasztott tagjaiba vetett bizalmat megköszönve, a magam részéről és azt hiszem a többi megválasztott urak részéről is kijelenthetem, hogy első és mindenek felett való kötelességünknek fogjuk tartani, hogy rendelkezésünkre álló erőnkkel az Országos Erdészeti Egyesület érdekeit lehetőleg előmozdítsuk és odahassunk, hogy megválasztásunk révén és annak következtében az egyesület csak előnyöket élvezzen és fejlődésében továbbra is előre vitessék. (Éljenzés.)

Méltóztassanak meghallgatni a titkár urnak az 1904. évi számadások megvizsgálására és az 1906. évi költségvetésre vonatkozó jelentéseit. Különben, minthogy az mindenkinek kezében van, talán mellőzhetnök felolvasását. (Helyeslés.) Méltóztatnak hozzájárulni, hogy kimondjam, miszerint a közgyűlés az 1904. évi számadásokra a felmentvényt megadja, a javasolt törléseket elrendeli és az 1906. évi költségvetésre vonatkozó javaslatot magáévá teszi, illetve azt jóváhagyja. (Helyeslés.)

Méltóztassanak ezek után meghallgatni az igazgató-választmánynak a Deák Ferencz-alapítványra vonatkozó javaslatát.

Titkár: Tisztelt közgyűlés! A Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiírt irodalmi pályázatok közül az elmúlt évben egy sem járt le s a munka alatt lévő, megbízás vagy sikeres pályázat alapján készülő munkák közül sem érkezett be egy sem. Készülőben van az erdészeti vegytan, az erdészeti vízellátás, a faanatomia, a faeladási szerződésekre vonatkozó mű, az akác monografiája és az Erdészeti Lapok tárgymutatója.

Még nem járt le a pályázati határidő az erdőgazdasági és mezőgazdasági encyklopédiákra kiírt pályázatokra vonatkozólag.

Ami az ezuttal kiírandó pályázatot illeti, az igazgató választmány javaslata az, hogy az 1906. és 1907. évi kamatok egyesítéséből 2200 K-ás pályadíj tűzessék ki az erdőgazdasági politika kézikönyvének megírására.

Irodalmunk ily művel még egyáltalában nem rendelkezik, ami több tekintetben káros következményekkel jár. Ilyennek tekinthető az a sajnálatos körülmény, hogy nemzetgazdasági és gazdaságpolitikai műveinkben, legyenek bár szerzőik e téren különben elismert tekintélyek, valóban hemzsegnek az erdőgazdaság téves felfogásából eredő hibák. Roscher és más régebbi nemzetgazdászok elavult nézeteivel találkozunk e művekben, a melyek az erdőgazdaság főfeladatát ma is a tűzifatermelésben látják s ekként nemcsak mai tudományos felfogásunkkal, hanem évtizedes tényekkel állanak a legélesebb ellentétben.

Az erdőgazdaság jelentőségének, természetének és közgazdasági szerepének irodalmunkban előforduló ezen ferde ecsetelése vonja maga után azt a számos téves nézetet, a melylyel az erdőgazdaságra vonatkozólag még rokon ágazatok művelői körében és általában azonban a művelt nagyközönségnél ugyszólván léptenyomon találkozunk.

Ily körülmények között a választmány úgy vélte, hogy egyesületünk hivatásának megfelelően cselekednék, ha oly művet bocsátana a tudományos köröknek és a szakközönségnek rendelkezésére, a mely az erdőgazdasági politikát átnézetesen tárgyalná s egykor a főiskolán, ha ez a tárgy ott, amint kívánatos volna, a tanrendbe felvétetik, tankönyvül is szolgálhatna.

Van szerencsém tehát a t. közgyűlést felkérni, hogy az igazgató-választmánynak ezt a javaslatát elfogadni méltóztassék.

Elnök: Méltóztatnak hozzászólni? Ha nem, akkor kimondom a határozatot. A közgyűlés a jelentést tudomásul véve, elfogadja a választmány javaslatát, mely szerint a Deák Ferencz alapítvány 1906/7. évi kamataiból az erdőgazdasági politika kézi könyvére ír ki pályázatot. Ennek foganatosításával az igazgató-választmányt bizza meg.

Egy indítvány fekszik előttünk Márton Sándor tagtárs urtól. Méltóztassanak meghallgatni.

Titkár: T. közgyűlés! Márton Sándor tagtársunk részéről egy indítvány érkezett be az alapszabályoknak megfelelő időben, amely annak kimondását kéri, hogy az Erdészeti Lapok legkésőbb 1907. jan. 1-étől két hetenkint jelenjenek meg. Ezzel az indítvánnyal igazgató-választmányunk tegnap foglalkozott ugyan, miután azonban ez a kérdés egyfelől mégis bővebb megfontolást igényel, másfelől az indítványozó maga ezt az indítványát nem okolta meg, hanem levele szerint itt kellett volna megokolnia, azonban értesülesem szerint közbejött akadályok miatt nem jelenhetett meg, az igazgató-választmány abban állapodott meg és azt javasolja, hogy méltóztassanak ezt az indítványt, amely ellen részéről, mint az Erdészeti Lapok szerkesztője részéről akadály, vagy ellenvetés nem merül fel, a választmánynak kiadni azzal az utasítással, hogy erről a jövő közgyűlésen jelentést tegyen. (Helyeslés.)

Elnök: Méltóztatnak hozzájárulni. Akkor a választmány javaslata értelmében mondom ki a határozatot.

T. közgyűlés! Több indítványunk nem lévén előzetesen bejelentve, határozatokat nem is hozhatunk, tehát a napirend ki van merítve.

Az egyetlen kérdés, a mi felett még határozunk kell, a jövő évi közgyűlés helyének és tanácskozási tárgyainak megállapítása. Az alapszabályok értelmében az előző gyűlés volna hivatva ennek megállapítására, azonban az igazgató-választmány erre vonatkozólag nem tett előterjesztést, annyival inkább nem, mert kérdés, hogy a közgyűlést hol tarthatjuk meg. Ez idő szerint vidéki kirándulásra előkészületek nincsenek téve, meghívás előttünk nem fekszik s erre való tekintettel kéri az igazgató-választmány a közgyűlést, méltóztassék a legközelebbi közgyűlés helyének, tanácskozási tárgyainak, valamint idejének megállapítását az igazgató-választmányra bízni.

(Helyeslés.) Annyival fontosabb és jelentősebb e felett határozni, mert a mint talán kevesen méltóztatnak tudni, — talán nincs is senki jelen a szemtanuk közül, csak első alelnökünk, — a jövő évben, 1906-ban lesz 40 éve annak, hogy az Erdészeti Egyesület jelenlegi szervezetében megalakult és erre való tekintettel, gondolom czélszerű és helyes volna, ha a közgyűlésre több sulyt, több fontosságot és több ünnepélyességet helyeznénk. (Helyeslés.) Az igazgatóválasztmány nincs abban a helyzetben, hogy most javaslatot tegyen, kérem azonban a közgyűlés helyének, tanácskozási tárgyainak, valamint idejének megállapítását az igazgató választmányra bizni. Méltóztatnak hozzájárulni? (Helyeslés.)

Ezt tehát méltóztatnak elfogadni. A közgyűlést, szives türelmükért köszönetemet fejezve ki a megjelent tagoknak, bezártnak jelentem ki. (Felkiáltások: Éljen az elnök!)

K. m. f.

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

Hitelesítésül:

Halász Géza s. k.
alap. tag.

Tomcsányi Gyula s. k.
vál. tag.

IV.

PÁLYÁZAT

az erdőgazdasági politika kézi könyvére.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1905. évi december hó 17-én tartott rendes közgyűlésének határozatából zárt pályázatot hirdet az erdőgazdasági politika kézi könyvére. Megkivántatik, hogy a kézikönyv az erdőgazdasági politikát a tudomány mai színvonalának megfelelően tárgyalva, első sorban a hazai viszonyokat tartsa szem előtt, e mellett azonban a külföld viszonyaira és intézményeire is annyira kiterjeszkedjék, hogy a hazai viszonyok és intézmények ezekkel összehasonlíthatók s általában intézményeinknek a gazdaságpolitikai rendszerek között elfoglalt helyzete felismerhető legyen.

Ily értelemben szükséges, hogy a kézi könyv kiterjedjen a következő tárgyra: Összefoglaló történeti visszapillantásra az erdőgazdasági politika fejlődésére, az erdészeti statisztikára, az erdőgazdasági termelés tényezőinek tárgyalására (talaj, tőke, munka,

stb.) az erdő közgazdasági jelentőségére anyagi (fatermés, pénzjövedelem, stb.) és közvetett értelemben (klimatologiai, higienikus, hydrologiai, mechanikai és ethikai hatás); az erdőgazdaság védelmére és fejlesztésére (erdészeti törvénykezés, erdőfelügyelet, erdőrendészet, állami erdőgazdaság, a magán és községi erdők felügyelete, véderdők, erdészeti szakoktatás, kísérletügy, erdészeti egyesületek, a fának szállítása, vasuti dijszabás, fakereskedelem, vámügy, erdősítések előmozdítása, szolgálomak, erdők felaprózása, egyesítése, munkásügy, adók, az erdők biztosítása, az erdőbirtok hitelképessége stb.) végül a vadászati és halászati politikára.

A mű irálya legyen könnyen érthető és tömör, terjedelme a 25—30 nyomtatott ívet lehetőleg ne haladja túl.

A pályadíj: 2200 K a Deák Ferencz alapítványból, mely csakis abszolút becsü munkának adatik ki.

A pályázók tartoznak 1907. január 1-ig a mű részletes tervezetét és tetszés szerint választott két fejezetének részletes kidolgozását idegen kézzel leírva, jeligével ellátva, az író nevét rejtő jeligés levél kíséretében, „pályamű“ felirattal megjelölt borítékban az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához beküldeni.

A beérkező munkák bírálat alá vétetvén, a legjobbnak talált (abszolút becsü) munka szerzője az egész mű megírásával meg fog bizatni, pályadíjra azonban csak akkor tarthat igényt, ha a teljes mű kéziratát bemutatta s azt a bírálat megfelelőnek találja.

A pályamunkára egyebekben az Országos Erdészeti Egyesület alapszabályainak a Deák Ferencz alapítványra vonatkozó határozatai teljes érvényenyel bírnak.

Budapest, 1905. december hó 27-én.

A titkári hivatal

IRODALOM.

Könyvismertetés.

Mezőgazdasági lexikon. (Állatgyógyászat, állattenyésztés, baromfitenyésztés, borászat, építészet, erdészet, gazd. eszközök, gazd. üzletvitel, gyümölcsészet, haltenyésztés, kártételek, kertészet, méhészet, mellékhaszonvételek, mezőgazd. közigazgatás, növénytermesztés, rét és legelő, selyemhernyótenyésztés, szőlőszet, takar-